

RAAMLEERPLAN HAFABRA - DRUM/SHOWBANDS

Deel 3: exameneisen en voorbeelden slagwerk

Inhoudsopgave

Verantwoording	5
Procesbeschrijving	6
Structuur van de slagwerkopleidingen	7
Slagwerkopleiding Modulair	7
Slagwerkprofielen	8
De modules	9
Diploma's, certificaten en cijferlijsten	9
Overzicht verplichte en keuze modules	10
Bouwstenen en exameneisen	13
Repertoirevoorbeelden	13
Voorbeeld pakketten	14
Examinering	17
Invoering	17
Beoordelingsformulieren	18
Toelichting beoordelingsformulier	20
Aandachtspunt articulatie / frasering	25
Eisen voor de verplichte module kleine trom: A-examen	26
Eisen voor de verplichte module kleine trom: B-examen	28
Eisen voor de verplichte module kleine trom: C-examen	30
Eisen voor de verplichte module kleine trom: D-examen	32
Eisen voor de verplichte module mallets: A-examen	34
Eisen voor de verplichte module mallets: B-examen	37
Eisen voor de verplichte module mallets: C-examen	40
Eisen voor de verplichte module mallets: D-examen	43

Eisen voor de verplichte module drums: C-examen	45
Eisen voor de verplichte module drums: D-examen	47
Eisen voor de verplichte module pauken: C-examen	49
Eisen voor de verplichte module pauken: D-examen	51
Eisen voor de verplichte module ensembleleiding: D-examen	53
Eisen voor de keuze module kleine trom: niveau 1	57
Eisen voor de keuze module kleine trom: niveau 2	58
Eisen voor de keuze module kleine trom: niveau 3	59
Eisen voor de keuze module accenten / roffels: niveau 1	61
Eisen voor de keuze module accenten / roffels: niveau 2	62
Eisen voor de keuze module accenten / roffels: niveau 3	63
Eisen voor de keuze module rudiments: niveau 1	65
Eisen voor de keuze module rudiments: niveau 2	66
Eisen voor de keuze module rudiments: niveau 3	67
Eisen voor de keuze module improvisatie kleine trom: niveau 1	69
Eisen voor de keuze module improvisatie kleine trom: niveau 2	70
Eisen voor de keuze module xylofoon / marimba: niveau 1	72
Eisen voor de keuze module xylofoon / marimba: niveau 2	73
Eisen voor de keuze module xylofoon / marimba: niveau 3	74
Eisen voor de keuze module vibrafoon: niveau 1	76
Eisen voor de keuze module vibrafoon: niveau 2	77
Eisen voor de keuze module toonladders / akkoorden (4 mallets): niveau 1	79
Eisen voor de keuze module toonladders / akkoorden (4 mallets): niveau 2	80
Eisen voor de keuze module toonladders / akkoorden (4 mallets): niveau 3	81
Eisen voor de keuze module improvisatie mallets: niveau 1	83
Eisen voor de keuze module improvisatie mallets: niveau 2	84
Eisen voor de keuze module drums: niveau 1	86

Eisen voor de keuze module drums: niveau 2	87
Eisen voor de keuze module drums: niveau 3	88
Eisen voor de keuze module pauken: niveau 1	90
Eisen voor de keuze module pauken: niveau 2	91
Eisen voor de keuze module pauken: niveau 3	92
Eisen voor de keuze module percussie: niveau 1	94
Eisen voor de keuze module percussie: niveau 2	95
Eisen voor de keuze module percussie: niveau 3	97
Eisen voor de keuze module set up: niveau 1	99
Eisen voor de keuze module set up: niveau 2	100
Eisen voor de keuze module set up: niveau 3	101

Verantwoording

In 1996 verscheen het Raamleerplan HaFaBra-opleidingen. Dit raamleerplan bestaat uit 3 delen, te weten het Algemene Deel (deel 1), Exameneisen en niveauaanduidingen Blaasinstrumenten (deel 2) en Exameneisen en niveauaanduidingen Slaginstrumenten (deel 3).

Naast het Raamleerplan HaFaBra-opleidingen bestaat sinds 1988 het Raamleerplan voor de Drum- en Showband opleidingen.

Het Raamleerplan voor de Drum- en Showband opleidingen is sterk verouderd. Dit heeft enerzijds te maken met de ontwikkeling die het slagwerk in deze sector de laatste decennia heeft doorgemaakt. Ook blijkt dat niet alle “disciplines” uit deze sector bediend worden. Zo sluit dit raamleerplan niet aan bij de opleiding die een slagwerker uit bijvoorbeeld een drumcorps zou moeten volgen. Tevens is sprake van andere inzichten over muziekdidactiek en over de manier waarop jongeren leren.

In september 2004 verscheen het Masterplan voor de Slagwerk, Marching en Showsector. Dit plan, geschreven in opdracht van toen nog de Stichting Unisono, in opdracht van en in samenwerking met de Landelijke Muziekorganisaties, bevat conclusies en aanbevelingen op verschillende gebieden. Een van de conclusies uit dit Masterplan is, dat – door de stormachtige ontwikkeling van het slagwerk binnen de sector – de huidige raamleerplannen, maar zeker het raamleerplan voor de Drum- en Showband sector, aan revisie toe zijn. Het laatst genoemde raamleerplan sluit qua inrichting niet meer aan bij de huidige uitvoeringspraktijk en het gewenste niveau. Het raamleerplan voor de HaFaBra-opleidingen voldoet wel, maar sluit niet naadloos aan op de huidige diversiteit van de gehele sector. Reden genoeg om, na alle in het Masterplan genoemde conclusies, een andere, nieuwe en aan de huidige tijd aangepaste koers in te zetten.

Een commissie van externe inhoudelijke deskundigen heeft zich, op verzoek van Kunstfactor, gebogen over deze vraag hoe beide raamleerplannen (HaFaBra en Drum- en Showbands) ingericht kunnen worden, of een samenvoeging van de raamleerplannen wenselijk dan wel mogelijk is, hoe de consistentie gewaarborgd kan worden en welke acties nodig zijn om tot verwezenlijking hiervan te komen. Deze commissie kwam tot de conclusie en aanbeveling dat een aanpassing van deel 3 en een volledig nieuwe benadering van het slagwerkonderwijs – zodat deze toepasbaar is op alle sectoren – de beste oplossing is. Een oplossing die garandeert dat alle “disciplines” met betrekking tot het slagwerk binnen de HaFaBra-sector en de Drum- en Showband sector bediend kunnen worden. Het aanpassen van deel 3 van het raamleerplan voor de HaFaBra-opleidingen heeft tot voordeel, dat niet het gehele raamleerplan opnieuw ontwikkelt hoeft te worden. De onderwijskundige principes, de opleidingsdoelen, het structuurschema, de leeraspecten en de leergebieden, evenals de fasering van de opleiding zoals vermeld in deel 1 van het raamleerplan HaFaBra-opleidingen blijven grotendeels van kracht.

Procesbeschrijving

Na het verschijnen van het Masterplan voor de Slagwerk, Marching en Showsector, is begonnen met het ontwikkelen van een nieuw format voor de slagwerkopleidingen ten behoeve van de HaFaBra-sector en Drum- en Showband sector. Om dit te ontwikkelen werd een commissie van externe inhoudelijke deskundigen samengesteld. Deze commissie bestond uit: Victor Oskam, Henk Mennens, Rob Janssen, Ria Kornet, Anno Appelo, Ria Mombarg. Vanuit Kunstfactor werd het gehele proces begeleid door Henk Smit in samenspraak met Jan van den Eijnden en Gert Bomhof. In februari 2004 heeft deze commissie overleg gevoerd met slagwerkdocenten uit Nederland. Hiervoor zijn alle slagwerkdocenten die verbonden zijn aan muziekscholen / kunstencentra in Nederland uitgenodigd. Uitkomst van deze bespreking was, dat de visie van de commissie gedeeld werd en dat er ingezet kon worden op een vernieuwing van de exameneisen en een modulaire inrichting van het slagwerkonderwijs.

Naast het overleg met de docenten uit de sector is ook regelmatig overleg gevoerd met de vertegenwoordigers van de Landelijke Muziek Organisaties (LMO's) binnen de algemene commissie opleidingen van Kunstfactor. Ook zijn verschillende landelijke bijeenkomsten met LMO-bestuurders en examensecretarissen gehouden waarin de voorstellen uitvoerig zijn besproken. In de periodieken van de Landelijke Muziekorganisaties zijn vervolgens artikelen verschenen waarin uitleg werd gegeven over de nieuwe richting in het slagwerkonderwijs.

Een subcommissie bestaande uit Henk Mennens (voorzitter), Anno Appelo en Rob Janssen heeft vervolgens de bestaande raamleerplannen geanalyseerd en van daaruit de nieuwe exameneisen en niveauaanduidingen geformuleerd. Dit proces werd gevolgd door en bediscussieerd binnen de gehele commissie van externe inhoudelijke deskundigen.

Op basis van de aanbevelingen van de raamleerplancommissie heeft Kunstfactor het vernieuwde deel 3 ontwikkeld. Dit vernieuwde deel 3 is vervolgens aangeboden aan de Landelijke Muziekorganisaties en de Stichting Certificering Kunsteducatie & Amateurkunst.

Het vernieuwde raamleerplan deel 3 (slaginstrumenten) is via de website van Kunstfactor vrij te verkrijgen. Het dient als leidraad voor de slagwerkopleidingen in Nederland en de docenten die hierin werkzaam zijn. Dit vernieuwde raamleerplan deel 3 heeft dezelfde functie als het eerder verschenen Raamleerplan HaFaBra-opleidingen deel 3 en moet worden gezien als een uitwerking van de exameneisen en niveauaanduidingen behorende bij het Raamleerplan HaFaBra-opleidingen deel 1 (algemeen) zoals dat sinds 1996 van kracht is. De algemene uitgangspunten zoals geformuleerd in deel 1 (algemeen) staan in nauwe samenhang met deze nieuwe uitwerking en zijn er onlosmakelijk mee verbonden. Voor iedereen die met slagwerkopleidingen voor de onderhavige disciplines bezig is geldt dus dat deel 1 en deel 3 in samenhang gelezen dienen te worden.

Structuur van de slagwerkopleidingen

Vanaf het begin van de vorige eeuw, maar met name in de laatste decennia heeft het slagwerk zich sterk ontwikkeld. We constateren niet alleen een ontwikkeling met betrekking tot de slaginstrumenten, die zich in hoog tempo heeft voltrokken, maar zeker ook een ontwikkeling in het repertoire voor de HaFaBra- en Drum- en Showbandsector en de functie van het slagwerk in deze sectoren. Dat betekent dat er van de moderne slagwerker in deze sectoren veel technische vaardigheden en een grote veelzijdigheid wordt gevraagd. Ook zien we een ontwikkeling van de veelzijdigheid van de toepassingsmogelijkheden en uitvoeringspraktijken waarbinnen slagwerkers zich in de sector kunnen ontwikkelen. Zo kennen we slagwerkers die opgeleid worden voor het traditionele tamboerkorps, het uitgebreide slagwerkensemble, de harmonie, fanfare of brassband, de traditionele drumfanfare, de showbands, etc. De ontwikkelingen, zoals hiervoor beschreven, vragen van de opleidingen dat gericht en adequaat ingespeeld kan worden op de wensen van de slagwerkers. Omdat slagwerklerlingen uit verschillende “disciplines” komen, moet, op basis van een ruim lesaanbod, de mogelijkheid gecreëerd worden dat de slagwerklerling, onder begeleiding van de slagwerkdocent, een voor hem/haar optimaal pakket kan samenstellen, kan “shoppen” langs de “schappen” van het slagwerkeraanbod, om zodoende voorbereid te kunnen worden op een optimaal functioneren in de door hem/haar gekozen vereniging of samenspelvorm. Om deze redenen spreken we in de huidige, modernere tijd, meer van zogenaamde “slagwerkprofielen” en is een modulaire inrichting van het slagwerkonderwijs een noodzaak.

Slagwerkopleiding Modulaair

Op grond van de te bereiken leerdoelen zoals beschreven in het Raamleerplan HaFaBra-opleidingen uit 1996 mag worden vastgesteld dat slagwerkdocenten en hun leerlingen, vanwege het zeer uitgebreide instrumentarium en de grote verscheidenheid in profielen, zich in een andere positie bevinden dan docenten blaasinstrumenten als we kijken naar een aantal muzikdidactische en organisatorische aspecten van hun werk.

Het was de gewoonte dat slagwerkers binnen de HaFaBra-opleiding tijdens het examen zowel de onderdelen op het hoofdinstrument als ook de bijinstrumenten en (vanaf het B-niveau) een tweede hoofdinstrument demonstreerden. In de wekelijkse les (doorgaans 15 – 20 minuten) werd aandacht besteed aan techniek, toonladders, akkoorden, theorie, dictee, bijinstrumenten, improvisatie, voor- en naspelen, uit het hoofd spelen, etc. Ook werd vanaf het B-niveau aandacht besteed aan de technische, muzikale en theoretische vaardigheden op een tweede hoofdinstrument. Dit alles op basis van het didactisch model (deel 1) en op een methodisch verantwoorde manier. Uit de rapportages van de examinatoren/gecommitteerden, gesprekken met deze functionarissen, contacten met de docenten en waarnemingen door Kunstfactor zelf, is gebleken dat in veel gevallen de diverse onderdelen niet beheerst werden op basis van een systematisch methodische en didactische aanpak, maar ad-hoc, ten behoeve van het naderende examen, werden behandeld. In veel gevallen was geen sprake meer van de onderwijskundige visie zoals omschreven in het didactisch model en een consequente methodiek met betrekking tot de leergebieden en haar leeraspecten. Een en ander mag echter niet als verwonderlijk worden gezien omdat, zoals eerder beschreven, van de slagwerker een zeer grote veelzijdigheid wordt verwacht en de toepassingsmogelijkheden binnen het slagwerk ongekend zijn.

Om gericht op de uitvoeringspraktijk van de leerling te kunnen inspelen, en om in de behoefte te voorzien dat voor alle sectoren binnen de HaFaBra- en Drum- en Showbandsector opgeleid kan worden, is daarom gekozen voor een modulaire inrichting van het slagwerkonderwijs. Dat betekent dat leerlingen en docenten pakketten (profielen) kunnen kiezen die aansluiten bij de uitvoeringspraktijk van de leerlingen. Op deze manier kan zoveel mogelijk “maatwerk” geleverd worden. Daarnaast kunnen docenten en leerlingen zelf bepalen welke module wanneer wordt afgesloten. Het studieritme (spanningsboog) wordt gedurende het gehele opleidingstraject op deze manier beter verdeeld en de leerling kan dankzij deze modulaire inrichting optimaal toewerken naar een (deel)examen. Daarnaast kan er een betere, meer gestructureerde afwisseling plaats hebben in de aangeboden lesstof. Hierdoor wordt het opleidingstraject effectiever en interessanter. De modulaire inrichting van het slagwerkonderwijs geeft in de basis meer garantie voor een verantwoorde didactische en methodisch aanbod en training van de leerstof. Immers, docenten kunnen, in overleg met de leerling, het opleidingstraject beter in kaart brengen, de examenmomenten beter plannen, de leerstof modulair aanbieden en afsluiten.

Slagwerkprofielen

De veelzijdigheid van de slagwerksector en de gevarieerdheid in de verschillende disciplines geeft aanleiding tot het duidelijk definiëren van profielen voor slagwerkers ten behoeve van het ontwikkelen van “op maat gesneden” opleidingstrajecten. De modulaire slagwerkopleiding, gericht op de moderne leerling, voorziet in deze behoefte. Aan de hand van een gekozen profiel kunnen modules worden samengesteld die richting geven aan het studieprogramma.

Over welke profielen spreken we dan? Naast het duidelijke HaFaBra-profiel, waarbij slagwerkers worden opgeleid om optimaal binnen een harmonie, fanfare of brassband te kunnen functioneren, zijn er door de ontwikkeling in de Drum- en Showbandsector ook andere profielen ontstaan. We kennen op dit moment duidelijk te onderscheiden profielen. Denk aan de tamboer in een marching drumband, de malletspeler in een malletband, een allround slagwerker in een concert slagwerkensemble, een slagwerker in een showkorps, een percussionist, een drummer, etc. De modulaire opleiding geeft ruimte aan elk bestaand of te ontwikkelen slagwerkprofiel. Een uitkomst voor de leerlingen en hun docenten! Zij kunnen nu bewust profielen voor hun leerlingen kiezen, de opleiding duidelijk inrichten en structureren op basis van de modules passende bij het gekozen profiel. Met andere woorden: Slagwerkers kiezen een voor hen geschikt pakket en hebben de mogelijkheid te gaan “shoppen”.

De modulaire inrichting is er voor alle slagwerkers uit de sector. Op basis van de vastgestelde profielen worden de modules gekozen. Geen overbodige ballast maar maatwerk. Voordeel is dat de opleiding in modules aangeboden kan worden en dat periodiek deze modules afgesloten kunnen worden. Dat betekent dat de spanningsboog in de opleiding en zeker naar een examen beter verdeeld kan worden. Dat heeft tevens tot gevolg dat de leerlingen met meer rust aan een onderdeel kunnen werken en garandeert tevens een betere kwaliteit per af te sluiten module. Een verbetering van de opleiding tot slagwerker.

De modules

De modulaire slagwerkopleiding kent de volgende verplichte en keuze modules:

Verplichte Modules (inclusief theorie)

- Kleine trom
- Mallets
- Drums (vanaf diploma C)
- Pauken (vanaf diploma C)
- Ensemble leiding (vanaf diploma D)

Keuze Modules

- Accenten / Roffels
- Rudiments
- Toonladders / Akkoorden
- Vibrafoon
- Improvisatie kleine trom
- Percussie
- Setup
- Kleine trom
- Xylofoon / marimba
- Pauken
- Drums

Diploma's, certificaten en cijferlijsten

Per module (verplicht en keuze) kunnen certificaten worden behaald. De verplichte modules kennen een certificaat met een gespecificeerde cijferlijst. De keuzemodules kennen een certificaat met vermelding van een cijfer en het aantal behaalde studiepunten. De studiepunten per keuzemodule en per niveau verschillen, afhankelijk van de studiebelasting. Wanneer een leerling in aanmerking wil komen voor een diploma, zullen, naast een verplichte module op A, B, C of D niveau (inclusief de daarbij behorende theorie), ook meerdere keuzemodules behaald moeten worden. Per diploma moeten ten minste 30 studiepunten aan keuze modules behaald om een diploma te ontvangen.

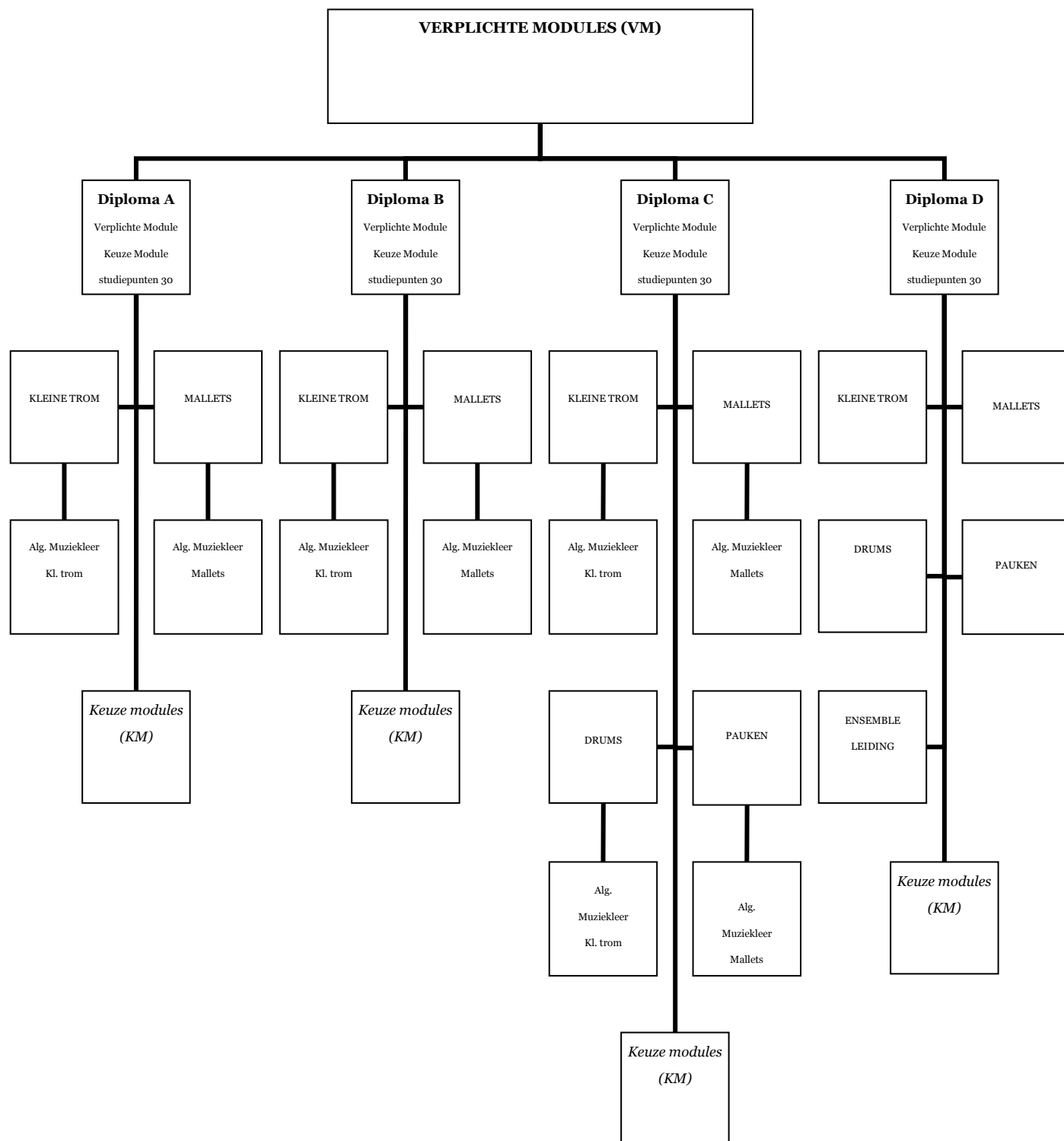
De keuzemodules zijn of ter verdieping of ter verbreding van het gekozen profiel.

Verdieping: Modules kunnen dieper ingaan op een gekozen verplichte module. Te denken valt aan een verdieping van de verplichte module kleine trom met de keuze modules rudiments en accenten/roffels.

Verbreding: Modules kunnen ook een verbreding van het gekozen profiel betekenen. Hier valt te denken aan een verbreding van de verplichte module kleine trom met de keuzemodules pauken en drums.

Elke module (verplicht en keuze) kent helder omschreven eindcriteria.

Overzicht verplichte en keuze modules

Het schematisch overzicht op de vorige pagina geeft de inrichting van het modulaire slagwerkonderwijs aan.

Voorbeeld: Wanneer een leerling het A-diploma wil behalen, zal hij de verplichte module kleine trom of mallets met de daarbij behorende theorie moeten behalen en meerdere keuze modules met een waarde van ten minste 30 studiepunten. Vanaf het C-diploma is het mogelijk om drums of pauken als verplichte module kiezen. Uiteraard kunnen deze twee instrumenten in de A- en B fase wel als keuze module worden gekozen. Uit bovenstaand schematisch overzicht valt ook af te leiden dat voor de diploma's A t/m C de algemene muziekleer wordt getoetst. De commissie heeft er voor gekozen om het onderdeel algemene muziekleer bij de D-fase te laten vervallen. Dit, om de leerlingen in deze fase ruimschoots de gelegenheid te geven zich volledig te kunnen richten op het profiel en de daarbij gekozen modules / instrumenten. De commissie ziet het D examen als een afsluiting van de amateur slagwerkopleiding. Wel merkt de commissie op dat, in het geval een leerling wil doorstromen naar het vakonderwijs, theoretische scholing, gericht op een toelating tot het vakonderwijs, noodzakelijk is.

Keuze modules

MODULES	Diploma A	Studie Punten	Diploma B	Studie Punten	Diploma C	Studie Punten	Diploma D	Studie Punten
Accenten/Roffels (1 ¹)	Niveau 1	15	Niveau 1	10	-----	-----	-----	-----
	Niveau 2	20	Niveau 2	15	Niveau 2	10	-----	-----
	-----	-----	-----	-----	Niveau 3	20	Niveau 3	15
Rudiments (1)	Niveau 1	15	Niveau 1	10	-----	-----	-----	-----
	Niveau 2	20	Niveau 2	15	Niveau 2	10	-----	-----
	-----	-----	-----	-----	Niveau 3	20	Niveau 3	15
Toonladders/ accoorden (4 mallets) (1)	Niveau 1	15	Niveau 1	10	-----	-----	-----	-----
	Niveau 2	20	Niveau 2	15	Niveau 2	10	-----	-----
	-----	-----	-----	-----	Niveau 3	20	Niveau 3	15
Vibrafoon (1)	Niveau 1	20	Niveau 1	15	-----	-----	-----	-----
	-----	-----	Niveau 2	20	Niveau 2	15	Niveau 2	10
Improvisatie mallets (1)	Niveau 1	15	Niveau 1	10	-----	-----	-----	-----
	-----	-----	Niveau 2	15	Niveau 2	10	Niveau 2	5
Improvisatie Kleine trom (1)	Niveau 1	10	Niveau 1	5	-----	-----	-----	-----
	-----	-----	Niveau 2	10	Niveau 2	5	Niveau 2	5
Percussie (2 ²)	Niveau 1	20	Niveau 1	15	-----	-----	-----	-----
	-----	-----	Niveau 2	20	Niveau 2	15	Niveau 2	10
	-----	-----	-----	-----	Niveau 3	20	Niveau 3	15
Setup (2)	Niveau 1	10	Niveau 1	5	-----	-----	-----	-----
	-----	-----	Niveau 2	15	Niveau 2	10	Niveau 2	5
	-----	-----	-----	-----	Niveau 3	20	Niveau 3	15
Kleine trom (2)	Niveau 1	20	Niveau 1	15	Niveau 1	10	-----	-----
	Niveau 2	25	Niveau 2	20	Niveau 2	15	Niveau 2	10
	-----	-----	-----	-----	Niveau 3	25	Niveau 3	20
Xylofoon/marimba (2)	Niveau 1	20	Niveau 1	15	Niveau 1	10	-----	-----
	Niveau 2	25	Niveau 2	20	Niveau 2	15	Niveau 2	10
	-----	-----	-----	-----	Niveau 3	25	Niveau 3	20
Pauken (2)	Niveau 1	20	Niveau 1	15	Niveau 1	10	-----	-----
	Niveau 2	25	Niveau 2	20	Niveau 2	15	Niveau 2	10
	-----	-----	-----	-----	Niveau 3	25	Niveau 3	20
Drums (2)	Niveau 1	20	Niveau 1	15	Niveau 1	10	-----	-----
	Niveau 2	25	Niveau 2	20	Niveau 2	15	Niveau 2	10
	-----	-----	-----	-----	Niveau 3	25	Niveau 3	20

¹ = verdieping van het gekozen profiel

² = verbreding van het gekozen profiel

De keuze modules kunnen op verschillende niveaus behaald worden. Ieder niveau heeft een andere studiebelasting en dus ook andere studiepunten. De studiepunten verschillen per niveau en per fase/diploma. De keuze module drums bijvoorbeeld heeft 3 niveaus. Wanneer voor niveau 1 gekozen wordt ten behoeve van het behalen van het A-diploma, levert dit 20 studiepunten op. Wanneer dit zelfde niveau gekozen wordt ten behoeve van het behalen van het B-diploma, dan levert dit 15 studiepunten op. Een en ander, omdat de studiebelasting voor drums niveau 1 voor een A-kandidaat groter is dan voor een B-kandidaat.

Een eventuele overwaarde aan studiepunten, met een maximum van 10 studiepunten, mag worden meegenomen naar een volgend diploma.

Bouwstenen en exameneisen

Voor iedere fase zijn in de bijlagen per verplichte en keuze module bouwstenen aangegeven, die als basis dienen voor het te kiezen examenrepertoire. Om tot een duidelijke niveau-indicatie te komen zijn deze verwerkt in een muzikale context. Deze bouwstenen dienen tevens als basis voor de onderdelen schrijfdictee, versieringen, pima-vista, speeldictee en technische oefeningen.

Repertoirevoorbeelden

Per fase worden repertoirevoorbeelden aangegeven die een indicatie geven over het vereiste speelniveau van etudes, voordrachtstukken en play-alongs voor drummers. Aangezien de bouwstenen onder andere dienen als basis voor het te kiezen examenrepertoire is het vereiste niveau per fase en per module al duidelijk omlijnd. Er wordt daarom volstaan met slechts enkele repertoirevoorbeelden. Het is dan ook allerm minst de bedoeling dat deze voorbeelden beschouwd gaan worden als het enige en meest aan te bevelen studiemateriaal. Elke opleiding is vrij in het invullen van eigen repertoirevoorbeelden, mits wordt voldaan aan de betreffende niveaueisen.

Voorbeeld pakketten

In het navolgende schematisch overzicht wordt inzichtelijk gemaakt hoe een profiel samengesteld kan worden, welke modules behorende bij dat profiel gekozen kunnen worden en wat de gevolgen zijn met betrekking tot het aantal studiepunten.

Tamboer marchingband, mogelijkheid 1

Pakket	VM of KM ³	Modules	Studiepunten
A-examen	VM	Kleine trom Algemene muziekleer	NVT
		KM	Accenten/roffels niveau 1
	Rudiments niveau 1		15
	Totaal aantal studiepunten 30		
B-examen	VM	Kleine trom Algemene muziekleer	NVT
		KM	Accenten/roffels niveau 2
	Rudiments niveau 2		15
	Totaal aantal studiepunten 30		

Tamboer marchingband, mogelijkheid 2

Pakket	VM of KM	Modules	Studiepunten
A-examen	VM	Kleine trom Algemene muziekleer	NVT
		KM	Percussie niveau 1
	Rudiments niveau 1		15
	Totaal aantal studiepunten 35 ⁴		
B-examen	VM	Kleine trom Algemene muziekleer	NVT
		KM	Accenten/roffels niveau 1
	Drums niveau 1		15
	Totaal aantal studiepunten 30 (incl. 5 uit overwaarde A)		

³ VM = verplichte module, KM = Keuze module

⁴ Overwaarde van 5 studiepunten kunnen worden meegenomen naar een volgend diploma

HaFaBra-slagwerker mogelijkheid 1

Pakket	VM of KM	Modules	Studiepunten
A-examen	VM	Kleine trom Algemene muziekleer	NVT
	KM	Accenten/roffels niveau 1	15
		Drums niveau 1	20
	Totaal aantal studiepunten 35 ⁵		
B-examen	VM	Kleine trom Algemene muziekleer	NVT
	KM	Improvisatie kleine trom niveau 1	10
		Pauken niveau 1	15
	Totaal aantal studiepunten 30 (incl. 5 uit overwaarde A)		

HaFaBra-slagwerker mogelijkheid 2

Pakket	VM of KM	Modules	Studiepunten
A-examen	VM	Kleine trom Algemene muziekleer	NVT
	KM	Toonladders akkoorden niveau 1	15
		Vibrafoon niveau 1	15
	Totaal aantal studiepunten 30		
B-examen	VM	Kleine trom Algemene muziekleer	NVT
	KM	Toonladders akkoorden niveau 2	15
		Vibrafoon niveau 2	20
	Totaal aantal studiepunten 35 ⁶		

---

⁵ Overwaarde van 5 studiepunten kunnen worden meegenomen naar een volgend diploma

⁶ Overwaarde van 5 studiepunten kunnen worden meegenomen naar een volgend diploma

Slagwerker slagwerkorkest mogelijkheid 1

Pakket	VM of KM	Modules	Studiepunten
C-examen	VM	Drums Algemene muziekleer	NVT
		KM	Kleine trom niveau 3
	Percussie niveau 2		15
	Totaal aantal studiepunten 40 ⁷		
D-examen	VM	Drums	NVT
		KM	Rudiments niveau 2
	Pauken niveau 2		10
	Totaal aantal studiepunten 30 (incl. 10 uit overwaarde C)		

Slagwerker slagwerkorkest mogelijkheid 2

Pakket	VM of KM	Modules	Studiepunten
C-examen	VM	Pauken Algemene muziekleer	NVT
		KM	Xylofoon/marimba niveau 1
	Toonladders/akkoorden niveau 2		10
	Setup niveau 2		10
	Totaal aantal studiepunten 30		
D-examen	VM	Pauken	NVT
		KM	Xylofoon/marimba niveau
	Toonladders/akkoorden niveau 3		15
	Setup niveau 3		15
	Totaal aantal studiepunten 40		

---

⁷ Overwaarde van 5 studiepunten kunnen worden meegenomen naar een volgend diploma

Examinering

Sinds de invoering van het Raamleerplan voor de HaFaBra-opleidingen in 1996 deden de leerlingen een theoretisch (schriftelijk) en een praktisch examen. Tijdens het praktisch examen werden alle onderdelen, inclusief de bijinstrumenten en een eventueel tweede hoofdinstrument getoetst. De modulaire inrichting biedt leerlingen de gelegenheid gefaseerd de diverse modules/onderdelen af te sluiten.

In de praktijk betekent dit, dat een leerling voor alle onderdelen (verplichte module, algemene muziekleer en keuze modules) een apart examen kan afleggen. Per afgesloten onderdeel ontvangt de leerling een certificaat en, wanneer het de verplichte module en de algemene muziekleer betreft, een cijferlijst. Wanneer voldoende studiepunten per fase zijn behaald en wanneer de verplichte module inclusief de algemene muziekleer positief zijn afgesloten, kan de leerling het diploma krijgen.

Een certificaat behorende bij een keuze module kan slechts één keer gebruikt worden voor het behalen van een diploma.

Op het keuzemodulecertificaat, welke wordt uitgereikt door de examencommissie of examinator, staan de volgende onderdelen vermeld:

- module (om welke keuze module het gaat);
- niveau van de module;
- aantal studiepunten behorende bij het niveau, afhankelijk voor welk diploma het certificaat gebruikt gaat worden;
- behaald cijfer (tenminste een 6);
- ondertekening door examencommissie of examinator;
- ondertekening door organisatie wanneer het certificaat gebruikt is ter verkrijging van een diploma.

Op het diploma worden de volgende onderdelen vermeld:

- Verplichte module + fase (A, B, C of D);
- Behaalde keuze modules + niveau.

Alleen voor de verplichte modules wordt een separaat beoordelingsformulier uitgereikt. Het behaalde cijfer voor de keuzemodules wordt vermeld op het certificaat hiervan.

Invoering

Het nieuwe raamleerplan deel 3 is per 1 januari 2010 beschikbaar. Met ingang van het cursusseizoen 2010 – 2011 kunnen de eerste examens modulair worden afgenomen. Examinering volgens het oude raamleerplan deel 3 blijft tot en met het cursusseizoen 2012 – 2013 nog mogelijk.

Beoordelingsformulieren

BEOORDELINGSFORMULIER SLAGWERK EXAMINERING LEDEN VAN AMATEUR MUZIEKVERENIGINGEN

BEOORDELINGSFORMULIER voor: _____ geb.: _____

Lid van vereniging: _____ te: _____

Gehouden op: _____ door: _____ te: _____

Soort examen: A / B / C / D Verplichte module: _____

I	MUZIEKLEER / GEHOORSCHOLING	CIJFERS	BEOORDELING of EINDCIJFER
Rubriek 1	<u>Algemene muziekleer en auditieve toepassing</u>		
	1. Muziektheoretisch inzicht	.....	
	2. Luister- en/of schrijfdictee	.....	
	Totaal:	..... :	.....
Rubriek 2	<u>Instrumentaal-auditieve toepassing</u>		
	1. Prima vista ritmisch	.....	
	2. Prima vista melodisch	.....	
	3. Speeldictee	.....	
	4. Vraag en antwoord (improvisatie)	.....	
	Totaal:	..... :	.....
II	<u>INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN</u>		
Rubriek 3	<u>Klankvorming</u>		
	1. Klankkwaliteit	.....	
	2. Articulatie	.....	
	3. Zuiverheid (pauken)	.....	
	Totaal:	..... :	.....
Rubriek 4	<u>Technische vaardigheden</u>		
	1. Algemeen (blijkend uit de speelstukken)	.....	
	2. Toonladders en akkoorden	.....	
	3. Technische oefeningen	.....	
	Totaal:	..... :	.....
III	<u>MUZIKALE VAARDIGHEDEN</u>		
Rubriek 5	<u>Ritmische vaardigheden en samenspel</u>		
	1. Ritmiek	.....	
	2. Samenspel	.....	
	Totaal:	..... :	.....
Rubriek 6	<u>Uitdrukkingsvaardigheden met betrekking tot:</u>		
	1. Vorm/frasering/agogiek	.....	
	2. Nuancering, dynamiek	.....	
	Totaal:	..... :	.....
UITSLAG: geslaagd / afgewezen / herexamen			Totaal: .....

OPMERKINGEN:

---

1. Verklaring van de cijfers:

10.	Uitmuntend	5.	Twijfelachtig
9.	Zeer goed	4.	Onvoldoende
8.	Goed	3.	Zeer onvoldoende
7.	Ruim voldoende	2.	Slecht
6.	Voldoende	1.	Zeer slecht

2. Norm voor slagen

Voor elk van de rubrieken minimaal een 6.

3. Herkansing

Herkansing kan afzonderlijk plaatsvinden voor zowel rubriek 1 alsook voor de rubrieken 2 t/m 6 en wel als volgt:

- Voor rubriek 1: bij een onvoldoende eindcijfer doch niet lager dan 4.
- Voor de rubrieken 2 t/m 6: indien niet meer dan 2 keer het eindcijfer 5 of 1 keer het eindcijfer 4 werd toegekend in deze rubrieken.
- Indien alleen een onvoldoende eindcijfer (4 of hoger) werd toegekend voor rubriek 2, dan hoeft alleen herexamen voor alle onderdelen van rubriek 2 te worden afgelegd.
- Indien alleen voor de rubrieken 3 tot en met 6 niet meer dan 1 keer het eindcijfer 4 of 2 keer het eindcijfer 5 werd toegekend, volgt herexamen voor alle rubrieken 3 t/m 6.

4. Predikaat “met Lof”:

Indien voor de A-, B- en C-fase het puntentotaal van de zes eindcijfers minimaal 54 of meer bedraagt en voor de D-fase minimaal 45 of meer, en geen eindcijfer lager dan 8 is, wordt het predikaat “met lof” verleend.

De examencommissie:

Voorzitter: _____ (naam), _____ (handtekening)

Secretaris: _____ (naam), _____ (handtekening)

Leden ____: _____ (naam), _____ (handtekening)

_____ (naam), _____ (handtekening)

Toelichting beoordelingsformulier

Het beoordelingsformulier is gebaseerd op het driedelige structuurschema voor de ontwikkeling van de muzikale persoonlijkheid (Raamleerplan HaFaBra deel 1, blz. 14) dat ten grondslag ligt aan het Raamleerplan HaFaBra-opleidingen. Van deze hoofdindeling in drie leergebieden/beoordelingsgebieden en de matrix van de leeraspecten zijn de zes rubrieken van het beoordelingsformulier afgeleid.

Alle onderdelen, zoals vermeld op het beoordelingsformulier dienen te worden geëxamineerd en met een beoordeling of cijfer te worden gewaardeerd. Met betrekking tot het D-examen geldt echter, dat rubriek 1 en rubriek 2 het onderdeel “speeldictee”, niet gewaardeerd wordt omdat het D-examen als een zogenaamd speelexamen wordt beschouwd.

Beoordelingsgebied I: (cognitief leergebied)

De beoordeling betreft de mate waarin kennis en inzicht is verworven aangaande muzikale voorstellings- en begripsvorming. Tot dit beoordelingsgebied behoort tevens het toetsen van de mate waarin de voorstellings- en begripsvorming functioneert in muzikale toepassingen. De auditieve toepassingen worden beoordeeld en gewaardeerd onder rubriek 1. De instrumentale toepassingen worden beoordeeld en gewaardeerd onder rubriek 2.

Voor de rubrieken 1 en 2 wordt de waardering niet in cijfers uitgedrukt maar in O = onvoldoende, V = voldoende of G = goed.

Bij de beoordeling van de instrumentaal auditieve toepassingen (rubriek 2) spelen ook motorische vaardigheidsaspecten een rol (rubriek 3 en 4). Deze vaardigheden functioneren hier echter meer als middel om de toepassing van het inzicht vorm te geven; vandaar dat het motorisch vaardigheidsaspect bij rubriek 2 op de achtergrond blijft in de beoordeling en waardering.

Met andere woorden: een leerling die met een slechte toon en articulatie een prima-vista oefening goed volbrengt, krijgt een overeenkomstige goede waardering.

De rubriek 2.2: “prima-vista melodisch” is voor de verplichte module kleine trom en drums niet van toepassing. Bij het D-examen voor alle verplichte modules, uitgezonderd de module “Ensemble leiding”, vervallen de onderdelen “prima-vista ritmisch” en “prima-vista melodisch”. Het uit te voeren prima-vista werk (exameneis “n”) wordt dan onder rubriek 2 als één geheel gewaardeerd.

Beoordelingsgebied II (motorisch leergebied)

De beoordeling betreft de mate waarin speeltechnische vaardigheden zijn verworven en uitgegroeid tot functionele automatismen. Alhoewel in beoordelingsgebied II ook aspecten van toon en klankvoorstelling een rol kunnen spelen, wordt bij de beoordeling en waardering in rubriek 3 en 4 het accent gelegd op het speeltechnisch vaardig functioneren. Met andere woorden: een leerling die de toonladder van Es nauwelijks kan opnoemen, mar wel vaardig en zonder haperingen speelt, krijgt overeenkomstig een goede beoordeling.

Rubriek 3.2: “Articulatie” is in het slagwerkonderwijs geen gebruikelijk begrip. In hoofdstuk @@@ “Aandachtspunt” wordt uitgebreid in gegaan op dit onderdeel.

Rubriek 3.3: “Zuiverheid” is voor de verplichte modules kleine trom, mallets, drums en ensemble leiding niet van toepassing.

Rubriek 4.2: “Toonladders en akkoorden” zijn voor de verplichte modules kleine trom en drums niet van toepassing.

Beoordelingsgebied III (affectief leergebied)

De beoordeling betreft het toetsen van de mate waarin muzikaal-creatieve uitdrukkingsvaardigheid en belevingskwaliteit is verworven. Het waarderen van de artistieke kwaliteit van het uitgevoerde examenrepertoire moet worden gerelateerd aan hetgeen per fase kan worden verwacht. Bij de beoordeling van jonge leerlingen in de beginfase dient men er dan ook rekening mee te houden dat er qua uitdrukking en beleving niet dezelfde kwaliteit en intensiteit verwacht kan worden als in de hogere fasen (C en D).

- De onderdelen ritmiek en samenspel (rubriek 5) zijn van vitaal belang voor de ontwikkeling van de leerling-muzikant, omdat hij vooral in het samenspel van het orkest zijn bestemming zal vinden.
- De beoordeling van het aspect ritmiek betreft het gevoel voor maat (pulsering/accents-bewegingen) en de correcte uitvoering van de in het repertoire voorkomende ritmische figuren (onderverdeling) zoals blijkt uit het uitgevoerde repertoire in verschillende tempi.
- Het beoordelen van het samenspel betreft zowel het correct verloop en samengaan van de stemmen in de tijd vanuit gelijke puls en ritmiek, alsook het thematisch samengaan van muzikale intentie en beweging. Dit dient te blijken uit het op andere partijen aanvullend, dialogiserend musiceren met gevoel voor hoofd- en bijzaken.
- Rubriek 6 heeft betrekking op de waardering voor de wijze waarop kwaliteit en intensiteit van de muzikale beleving gestalte krijgt in de uitvoering. Vaardigheden met betrekking tot vorm/frasering/agogiek betreffen voornamelijk het structureren van het muzikaal verloop in de tijd. De compositie dient zodanig te worden uitgevoerd dat, binnen het kader van de betreffende muzikale structuur in zijn geheel, de bouw van de muzikale zinnen en zinsdelen duidelijk wordt. Al naar gelang het karakter van het uit te voeren werk wordt de gewenste strakke of rubato beweging in de beoordeling betrokken. Samenhangend met het voorgaande aspect dat vooral de gelede voortgang in de tijd betreft, wordt in 6.2 voornamelijk het expressieve aspect van de uitvoering beoordeeld. Dit dient te blijken uit de toegepaste muzikale nuanciering in dynamiek en articulatie in relatie tot stijl en karakter van het gekozen repertoire.

BEOORDELINGSFORMULIER ENSEMBLELEIDING SLAGWERK (D)

EXAMINERING LEDEN VAN AMATEUR MUZIEKVERENIGINGEN

BEOORDELINGSFORMULIER voor: _____ geb.: _____

Lid van vereniging: _____ te: _____

Gehouden op: _____ door: _____ te: _____

	MUZIEKLEER / GEHOORSCHOLING	CIJFERS	BEOORDELING of EINDCIJFER
Rubriek 1	<u>Algemene muziekleer en auditieve toepassing</u> 1. Muziektheoretisch inzicht ..... 2. Receptief inzicht ..... 3. Luister- en/of schrijfdictee ..... 4. Orkestscholing / instrumentenkennis ..... <div style="text-align: right;">Totaal: ..... : .....</div>		.....
Rubriek 2	<u>auditieve toepassing</u> 1. Prima vista ritmisch (solfège) ..... 2. Prima vista melodisch (solfège) ..... 3. Speeldictee ..... <div style="text-align: right;">Totaal: ..... : .....</div>		.....
<u>MUZIEKTECHNISCHE INSTRUCTIE</u>			
Rubriek 3	<u>Mondelinge toetsing:</u> 1. Analyse ..... 2. Didactiek / methodiek ..... <div style="text-align: right;">Totaal: ..... : .....</div>		.....
Rubriek 4	<u>Praktische toetsing</u> 1. Dirigeertechniek ..... 2. Muzikale uitvoering ..... 3. Instructie / didactische werkvorm ..... <div style="text-align: right;">Totaal: ..... : .....</div>		.....
UITSLAG: geslaagd / afgewezen / herexamen			Totaal: .....

OPMERKINGEN:

---

5. Verklaring van de cijfers:

10. Uitmuntend	5. Twijfelachtig
9. Zeer goed	4. Onvoldoende
8. Goed	3. Zeer onvoldoende
7. Ruim voldoende	2. Slecht
6. Voldoende	1. Zeer slecht

6. Norm voor slagen

Voor elk van de rubrieken minimaal 6.

7. Herkansing

Herkansing kan afzonderlijk plaatsvinden voor zowel rubriek 1 alsook voor de rubrieken 2 t/m 4 en wel als volgt:

- a. Voor alle rubrieken: Indien niet meer dan één keer een onvoldoende eindcijfer doch niet lager dan 4 wordt behaald.

8. Predikaat “met Lof”:

Indien het puntentotaal van de 4 eindcijfers 36 of meer bedraagt en geen eindcijfer lager dan 8 is, wordt het predikaat “met lof” verleend.

De examencommissie:

Voorzitter: _____ (naam), _____ (handtekening)

Secretaris: _____ (naam), _____ (handtekening)

Leden ____: _____ (naam), _____ (handtekening)

_____ (naam), _____ (handtekening)

Verplichte module:

Kleine trom

Aandachtspunt articulatie / frasering

In het algemeen is het niet gebruikelijk om in de slagwerkmuziek, frasering en articulatie aan te brengen. Dit wil niet zeggen dat er bij het spelen geen gebruik van wordt gemaakt.

Van docenten wordt verwacht dat het in de les zelf wordt aangeboden.

Het ligt voor de hand articulatie en frasering bij melodie instrumenten in te voeren. Het toepassen van articulatie en frasering komt ook ten goede van de muzikaliteit bij de kleine trom, percussie en pauken. Als de componist het nauwkeurig noteert, is de kans groter dat de muzikant zijn klankvoorstelling kan benaderen.

Omdat het op dit moment niet gebruikelijk is ongestemd slagwerk met articulatie en frasering te noteren, worden deze ook niet bij de uitwerking van de voorbeelden uit dit leerplan gebruikt. De leerstof en toepassing ervan wordt door de docent aangeboden. Uit het spel van de leerling kan opgemaakt worden in hoeverre de leerling een duidelijk begrip heeft van articulatie en frasering. In de beoordeling van de uitvoering zullen deze aspecten zeker worden meegenomen en een onderdeel van de cijferlijst vormen.

Onderstaand enkele voorbeelden van articulatie en frasering voor de verschillende disciplines.

Voorbeeld frasering en articulatie kleine trom

Zonder aanduiding

Met aanduiding

Eisen voor de verplichte module kleine trom: A-examen

ALGEMENE MUZIEKLEER

Muzikale begripsvorming

a. Notatie en toonstelsel

Het in relatie tot het speelniveau kunnen lezen van het muziekschrift.

Dit op grond van kennis van en inzicht in:

- De functie van de notenbalk, noten en sleutels
- De vorm en waarde van hele, halve, kwart, achtste, zestiende noten en rusten en de waardeveranderingen door toevoeging van stip of verlengingsboog.

e. Maat en ritme

Kennis van en inzicht in de maatsoorten 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, alsmede in samenhang hiermee kennis van de vorm en waarde van de voor deze fase meest gebruikelijke noten en rusten, blijkende uit:

- Het in relatie tot de bovengenoemde enkelvoudige en samengestelde maatsoorten kunnen toelichten van de begrippen: maat, maatstreep, maatteken, maataccent, zwaar-licht, twee- en driedeligheid. Voorts het antimetrisch figuur de trioel op één tel.
- Het beheersen van de ritmische bouwstenen voor het A-niveau (voor niveau-aanduiding zie bijlage 1 exameneis e niveau A).
- Het kunnen noteren (schrijfdictie) van een eenvoudig ritmisch dictie in 2/4, 3/4 of 4/4 maat op basis van de ritmische bouwstenen fase A of het vanuit voorgedrukte mogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictie) welk ritme wordt gespeeld (voor niveau-aanduiding zie bijlage 6 exameneis e niveau A).

g. Uitvoeringsaanwijzingen

Kennis van en inzicht in de navolgende begrippen en de bijbehorende termen en notatie-tekens:

- Dynamiek: stabiele dynamiek (pp, p, mp, mf, f, ff) en overgangsdynamiek (crescendo, decrescendo, diminuendo, morendo, smorzando)
- Tempo: vijf hoofdgroepen met de daarbij behorende tempo aanduidingen, termen voor versnel-ling en vertraging van het tempo
- Herhalings- en verwijzingstekens: o.a. da capo, dal segno, coda.
- Afkortingen van het notenschrift (abbreviatoren).

- h. Versieringen/rudiments/roffelfiguren**
- Kennis van de notatie en de uitvoering van de enkelvoudige en viervoudige voorslag. (voor niveau-aanduiding zie bijlage 4 exameneis h/v niveau A).
  - Kennis en notatie en de uitvoering van de single paradiddle (voor niveau-aanduiding zie bijlage 3 exameneis h/v niveau A)
  - Kennis van de notatie en de uitvoering van roffels (voor niveau-aanduiding zie bijlage 2 exameneis h/v niveau A).
- j. Instrumentenkennis**
- Basiskennis van het eigen instrument en het ontstaan van de toon.

Auditieve toepassing

- n/o. Prima-vista kleine trom**
- Het op instrumentale wijze uitvoeren (à prima-vista) van een eenvoudig ritmisch fragment gebaseerd op de bouwstenen fase A, in de maatsoorten 2/4, 3/4 of 4/4 en 6/8 in tweeën. (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 7 exameneis n/o niveau A)
- p. Speeldictee**
- Het op het gehoor herkennen en naspelen van eenvoudige muzikale fragmenten. (voor niveau-aanduidingen: zie bijlage –8 exameneis p niveau A).
- r. Vraag en antwoord**
- Het afsluitend beantwoorden van een vraagzin binnen de meest eenvoudige liedvorm van 2 x 2 of 2 x 4 maten (in 2/4 en 4/4). (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 9 exameneis r niveau A)

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

- v. Technische oefeningen**
- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, zoals:
- Single paradiddle (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 3 exameneis h/v niveau A)
  - Roffelfiguren (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 2 exameneis h/v niveau A)
  - Versieringen (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 4 exameneis h/v niveau A)
- w/x Ritmische vaardigheden**
- Het correct uitvoeren van in de speelstukken aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.
- y. Examenprogramma**
- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste vier stukken van verschillend karakter waarin diverse van de onder e, en g genoemde maatsoorten, uitvoeringsaanwijzingen en de onder h/v genoemde technieken en versieringen van toepassing zijn.
  - Het uitvoeren van minimaal 1 samenspelstuk.

Eisen voor de verplichte module kleine trom: B-examen

ALGEMENE MUZIEKLEER

Muzikale begripsvorming

a. Notatie en toonstelsel

Het in relatie tot het speelniveau vlot kunnen lezen van het muziekschrift.

e. Maat en ritme

Aan de voor het A-examen genoemde maatsoorten worden de volgende toegevoegd: regelmatig; 2/2 (Alla Breve), 3/2, 6/4, 9/8, 12/8 en onregelmatig; 5/4, 7/4 5/8, 7/8.

- Kennis van en inzicht in de hoofd- en onderverdeling van deze maatsoorten.
- Bekendheid met veel voorkomende verdelingen van de kwartnoot, groeperingen binnen de achtste maat, gepunteerde figuren, syncopen en de antimetrische figuren duool (op 1 tel) en zestiende en kwarten triool. (voor niveau-aanduiding zie bijlage 1 exameneis e niveau B).
- Het kunnen omgaan met de begrippen arsis en thesis, opmaat en enkelvoudig-, samengesteld-, binair en ternair.
- Inzicht in maatwisselingen (voor niveau-aanduiding zie bijlage 5 exameneis e niveau B).
- Het kunnen noteren (schrijfdictie) van een eenvoudig ritmisch dictie in 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8 maat of vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictie) welk ritme wordt gespeeld (voor niveau-aanduiding zie bijlage 6 exameneis e niveau B).

g. Uitvoeringsaanwijzingen

Aan de voor het A-examen genoemde begrippen en de bijbehorende termen en notatietekens worden de volgende toegevoegd:

- Dynamiek: sf of sfz, rfz of rinf, > of ^, fp of sfp
- Toevoegingen: piu, assai, molto, meno, poco, non troppo, pochettino
- Karakter-aanduidingen: agitato, animato, con moto, dolce, espressivo, feroce, gracioso, maestoso, mosso, sostenuto.

h. Versieringen/rudiments/roffelfiguren

- Kennis van de notatie en de uitvoering van de enkelvoudige, twee-, drie- en viervoudige voorslag. (voor niveau-aanduiding zie bijlage 4 exameneis h/v niveau B)
- Kennis en notatie en de uitvoering van de single en double paradiddle. (voor niveau-aanduiding zie bijlage 3 exameneis h/v niveau B).
- Kennis van de notatie en de uitvoering van roffels. (voor niveau-aanduiding zie bijlage 2 exameneis h/v niveau B).

Auditieve toepassing

n/o. Prima-vista kleine trom

Het op instrumentale wijze uitvoeren (à prima-vista) van een eenvoudig ritmisch fragment gebaseerd op de bouwstenen fase B, in de maatsoorten 2/4, 3/4 of 4/4 en 6/8 (ook in tweeën). (voor niveau-aanduiding zie bijlage 7 exameneis n/o niveau B).

p. Speeldictee

Het op het gehoor herkennen en naspelen van eenvoudige muzikale fragmenten. (voor niveau-aanduiding zie bijlage 8 exameneis p niveau B).

r. Vraag en antwoord

- Het afsluitend beantwoorden van een vraagzin binnen de meest eenvoudige liedvorm van 2 x 2 of 2 x 4 maten (in 2/4, 3/4, 4/4 en 6/8 (ook in tweeën) (voor niveau-aanduiding zie bijlage 9 exameneis r niveau B).

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

v. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, zoals:

- Rudiments (voor niveau-aanduiding zie bijlage 3 exameneis h/v niveau B).
- Roffelfiguren (voor niveau-aanduiding zie bijlage 2 exameneis h/v niveau B).
- Versieringen (voor niveau-aanduiding zie bijlage 4 exameneis h/v niveau B).

w/x. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van in de speelstukken aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

y. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste vier stukken van verschillend karakter waarin diverse van de onder e, en g genoemde maatsoorten, uitvoeringsaanwijzingen en de onder h/v genoemde technieken en versieringen van toepassing zijn.
- Het uitvoeren van minimaal 1 samenspelstuk.

Eisen voor de verplichte module kleine trom: C-examen

ALGEMENE MUZIEKLEER

Muzikale begripsvorming

a. Notatie en toonstelsel

Het in relatie tot het speelniveau kunnen lezen van het muziekschrift.

e. Maat en ritme

Aan de voor het A- en B-examen genoemde maatsoorten worden de volgende toegevoegd: regelmatig; 2/8, 4/8, 4/2 en onregelmatig; 8/8, 9/8, 10/8.

- Kennis van en inzicht in de hoofd- en onderverdeling van deze maatsoorten.
- Bekendheid met de ritmische bouwstenen voor het C-niveau (voor niveau-aanduiding zie bijlage 1 exameneis e niveau C).
- Inzicht in maatwisselingen (voor niveau-aanduiding zie bijlage 5 exameneis e niveau C).
- Inzicht in de meest voorkomende antimetrische figuren te weten kwartool, kwintool, sextool, dubbele triool, kwarten- triool, achtsten-duool en kwarten-duool en hemiolen (voor niveau-aanduiding zie bijlage 1 exameneis e niveau C).
- Het kunnen noteren (schrijfdictee) van een ritmische dictee in 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8 of vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictee) welk ritme wordt gespeeld (voor niveau-aanduiding zie bijlage 6 exameneis e niveau C).

g. Uitvoeringsaanwijzingen

Aan de voor het B-examen genoemde begrippen en de bijbehorende termen en notatietekens worden de volgende toegevoegd:

- Dynamiek: ppp, fff, poco a poco, sempre piu, sempre meno
- Tempo/karakter: allargando, comodo, energico, grandioso, passionato, pastorale, scherzando, ad libitum, a piacere, l'istesso tempo

auditieve toepassing

n/o. Prima-vista kleine trom

Het op instrumentale wijze uitvoeren (à prima-vista) van een eenvoudig ritmisch fragment gebaseerd op de bouwstenen fase B, in verschillende maatsoorten zoals 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 5/8, 6/8, 7/8 en 2/2; in de examenopdracht dienen ook één of meer antimetrische figuren voor te komen. (voor niveau-aanduiding zie bijlage 7 exameneis n/o niveau C).

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

v. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, zoals:

- Rudiments (voor niveau-aanduiding zie bijlage 3 exameneis v niveau C).
- Roffelfiguren (voor niveau-aanduiding zie bijlage 2 exameneis v niveau C).
- Versieringen (voor niveau-aanduiding zie bijlage 4 exameneis v niveau C).

w/x. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van in de speelstukken aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

y. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste vier stukken van verschillend karakter waarin diverse van de onder e, en g genoemde maatsoorten, uitvoeringsaanwijzingen en de onder v genoemde technieken en versieringen van toepassing zijn.
- De omvang van het examenrepertoire kan worden aangepast in verband met de lengte van de gekozen stukken. Er kan in plaats van 2 speelstukken ook een representatief solowerk (op kleine trom) worden uitgevoerd, eventueel met begeleiding.
- Het uitvoeren van minimaal 1 samenspelstuk.

Eisen voor de verplichte module kleine trom: D-examen

ALGEMENE MUZIEKLEER

Niet van toepassing

Auditieve toepassing

n. Prima-vista

Het op instrumentale wijze à prima vista uitvoeren van een door de commissie uitgekozen speelstuk op ten minste B/C-niveau. Dit werk wordt ruimschoots voorafgaand aan het examen aan de kandidaat uitgereikt.

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

w/x. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van in de speelstukken aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

y. Examenprogramma

Het uitvoeren van een programma met daarin:

- 4 speelstukken van verschillend karakter op het hoofdinstrument.
- Ten minste 1 samenspelstuk.
- De omvang en muzikale verscheidenheid van het te spelen repertoire, dient recht te doen aan het afsluitende D-examen.

Verplichte module:

Mallets

Eisen voor de verplichte module mallets: A-examen

ALGEMENE MUZIEKLEER

Muzikale begripsvorming

a. Notatie en toonstelsel

Het kunnen lezen van het muziekschrift in de sleutel en de omvang van het eigen instrument tot en met 3 kruizen en 3 mollen. Dit op grond van kennis van en inzicht in:

- De functie van de notenbalk, noten, hulplijnen, octaafverplaatsingstekens en sleutels
- De vorm en waarde van hele, halve, kwart, achtste, zestiende noten en rusten en de waardeveranderingen door toevoeging van stip of verlengingsboog
- De functie van kruis, mol en herstellingsteken en het gebruik hiervan als vast of toevallig voortekens, de meest eenvoudig voorkomende enharmonische verwisselingen.

b. Toonladders

Kennis van en inzicht in de bouw van de majeuretoonladder blijkt uit:

- Het kunnen bouwen van majeuretoonladders tot en met 3 kruizen en 3 mollen zowel stijgend als dalend.
- Het kunnen hanteren van de begrippen: hele toonsafstand, halve toonsafstand en grote tert/majeurtoonladder.
- Het kunnen hanteren van de begrippen: stamtoon, stamtoonladder, laddereigen tonen.
- Van voorgespeelde majeuretoonladders waarin bij enkele ladders wordt afgeweken van de bouw ervan, bepalen welke “goed” of “fout” werden gespeeld.

c. Intervallen

Kennis van en inzicht in de samenstelling van de laddereigen intervallen vanuit de grondtoon binnen de majeuretoonladder en het auditief kunnen toepassen van deze intervallen, blijvende uit:

- Het vanuit de muzieknootatie kunnen herkennen en bouwen van de laddereigen intervallen tot en met het octaaf vanuit de grondtoon van de majeuretoonladders van C, F en G.
- Het op het gehoor kunnen noteren (schrijfdictie) van de laddereigen intervallen tot en met de kwint in stijgende richting vanuit de grondtoon van de majeuretoonladder van C, of vanuit voorgedrukte antwoord mogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictie) welk interval gespeeld wordt
- Het op het gehoor kunnen noteren (schrijfdictie) van een eenvoudig melodische dictie in C majeure of vanuit voorgedrukte antwoord mogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictie) welke melodie gespeeld wordt (voor niveauaanduiding: zie bijlage 17 exameneis c niveau A).

d. Akkoorden

Kennis van en inzicht in de bouw van de grote drieklank in grondligging, onder andere blijvend uit het kunnen noteren van de grote drieklanken op de tonica van de majeuretoonladders tot en met 3 kruizen en 3 mollen.

e. Maat en ritme

Kennis van en inzicht in de maatsoorten 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, alsmede in samenhang hiermee kennis van de vorm en waarde van de voor deze fase meest gebruikelijke noten en rusten, blijkende uit:

- Het in relatie tot de bovengenoemde enkelvoudige en samengestelde maatsoorten kunnen toelichten van de begrippen: maat, maatstreep, maatteken, maataccent, zwaar-licht, twee- en driedeligheid. Voorts het antimetrisch figuur de trioel op één tel.
- Het beheersen van de ritmische bouwstenen voor het A-niveau (voor niveauaanduiding: zie bijlage 10 exameneis e/v niveau A)
- Het kunnen noteren (schrijfdictee) van een eenvoudig ritmisch dictee in 2/4, 3/4 of 4/4 maat op basis van de ritmische bouwstenen fase A of het vanuit voorgedrukte mogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictee) welk ritme wordt gespeeld (voor niveauaanduiding zie bijlage 6 exameneis e niveau A).

g. Uitvoeringsaanwijzingen

Kennis van en inzicht in de navolgende begrippen en de bijbehorende termen en notatie-tekens:

- Articulatie: legato, staccato, portato, marcato.
- Dynamiek: stabiele dynamiek (pp, p, mp, mf, f, ff) en overgangsdynamiek (crescendo, decrescendo, diminuendo, morendo, smorzando).
- Tempo: vijf hoofdgroepen met de daarbij behorende tempo aanduidingen, termen voor versnelling en vertraging van het tempo
- Herhalings- en verwijzingstekens: o.a. da capo, dal segno, coda.
- Afkortingen van het notenschrift (abbreviatoren).

h. Versieringen

Kennis van de notatie en de uitvoering van de enkelvoudige voorslag (voor niveauaanduiding zie bijlage 14 exameneis h/v niveau A) en de tremolo (voor niveauaanduiding zie bijlage 12 exameneis h/v niveau A).

j. Instrumentenkennis

Basiskennis van en inzicht in het ontstaan van de toon en de omvang van de malletinstrumenten.

Auditieve toepassing

n. Prima-vista ritmisch

Het op instrumentale wijze uitvoeren (à prima-vista) van een eenvoudig ritmisch fragment gebaseerd op de bouwstenen fase A, naar keuze in de maatsoorten 2/4, 3/4, 4/4, 6/8 (voor niveauaanduiding zie bijlage 18 exameneis n niveau A).

o. Prima-vista melodisch

Het op instrumentale wijze à prima-vista uitvoeren van een eenvoudig melodisch fragment. In dit fragment wordt gebruik gemaakt van de verschillende maatsoorten en ritmische bouwstenen voor het A-niveau. (voor niveauaanduiding zie bijlage 19 exameneis o niveau A).

p. Speeldictee

Het kunnen naspelen van eenvoudige melodische fragmenten in majeur binnen de omvang van een octaaf, overwegend in secunden en tertsen voortschrijdend. De hoogte van de eerste toon wordt aangegeven (voor niveauaanduiding zie bijlage 16 exameneis p niveau A).

r. Vraag en antwoord

Het afsluitend beantwoorden van een vraagzin binnen de meest eenvoudige liedvorm van 2 x 2 of 2 x 4 maten (in 2/4 en 4/4) (voor niveauaanduiding zie bijlage 20 exameneis r niveau A).

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

u. Toonladders en akkoorden

- Het uit het hoofd spelen van de majeurtoonladders tot en met 3 kruizen en 3 mollen over ten minste één octaaf in voorgeschreven tempi (voor niveauaanduiding zie bijlage 11 exameneis u niveau A).
- Het spelen van de drieklank op de tonica van de bovengenoemde toonladders in voorgeschreven tempi (voor niveauaanduiding zie bijlage 11 exameneis u niveau A).

v. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van:

- Enige bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op de bouwstenen fase A. (voor niveauaanduiding: zie bijlage 10 exameneis e/v niveau A)
- De bij het niveau passende tremolofiguren (voor niveauaanduiding: zie bijlage 12 exameneis h/v niveau A)
- De onder 'h' genoemde versieringen (voor niveauaanduiding: zie bijlage 14 exameneis h/v niveau A)
- De bij het niveau passende dubbelslagen (voor niveauaanduiding: zie bijlage 13 exameneis v niveau A)

w/x Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van in de speelstukken aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

y. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit tenminste vier stukken van verschillend karakter waarin diverse van de onder b, e, en g genoemde toonsoorten, maatsoorten, uitvoeringsaanwijzingen en de onder h/v genoemde technieken, versieringen en tremolo's van toepassing zijn.
- Het uitvoeren van minimaal 1 samenspelstuk (bijv. 2 malletinstrumenten, in combinatie met ongestemd slagwerk of piano).

Eisen voor de verplichte module mallets: B-examen

ALGEMENE MUZIEKLEER

Muzikale begripsvorming

a. Notatie en toonstelsel

Het kunnen lezen van het muziekschrift in de sleutel en de omvang van het eigen instrument tot en met 3 kruizen en 3 mollen. Dit op grond van kennis van en inzicht in:

- Notatie van de vaste voortekens; notatie van dubbel kruizen/mollen.
- Notatie van herstellingstekens; notatie van laddereigen en chromatische halve afstanden en enharmonisch gelijke tonen;
- Het herkennen van de octaafgebieden zoals groot, klein, een- en tweegestreept, binnen de omvang van het eigen instrument.

b. Toonladders

Kennis van en inzicht in de bouw van de majeur- en de oorspronkelijke, harmonische en melodische mineurtoonladders tot en met 3 kruizen en 3 mollen, blijkend uit:

- Het kunnen bouwen van de mineurladders vanuit paralleliteit met de majeureladders en vanuit de oorspronkelijke mineurtoonladders naar de harmonische en de melodische mineurvarianten
- Het kunnen omgaan met de begrippen: kleine tertstoonladder, toevallige verhoging of verlaging, toonsoort en grondtoon.
- Van een reeks toonladders welke op verschillende hoogte ten gehore worden gebracht, kunnen bepalen of deze majeur, mineur-oorspronkelijk (aeolisch), mineur-harmonisch of mineur-melodisch zijn.

c. Intervallen

Kennis van en inzicht in de samenstelling van de laddereigen intervallen rein, klein en groot binnen het octaaf zoals deze voorkomen in de majeur- en mineur-toonladder (aeolisch) en het auditief kunnen toepassen van deze intervallen, blijkende uit:

- Het vanuit de muzieknotatie kunnen herkennen en bouwen van deze laddereigen intervallen tot en met het octaaf.
- Het op het gehoor kunnen noteren (schrijfdictee) van reine, grote en kleine intervallen tot en met het octaaf in stijgende richting of vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictee) welk interval gespeeld wordt.
- Het op het gehoor kunnen noteren (schrijfdictee) van een eenvoudig melodisch dictee in majeur tot en met 1 kruis of mol of het vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictee) welke melodie gespeeld wordt (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 17 exameneis c niveau B)

d. Akkoorden

Kennis van en inzicht in de bouw van de grote en kleine drieklank in grondligging, onder andere blijkend uit het kunnen noteren van de betreffende drieklank op de tonica van de majeur- en mineurtoonladders tot en met 3 kruizen en 3 mollen.

e. Maat en ritme

Aan de voor het A-examen genoemde maatsoorten worden de volgende toegevoegd: regelmatig; 2/2 (Alla Breve), 3/2, 6/4, 9/8, 12/8 en onregelmatig; 5/4, 7/4 5/8, 7/8.

- Kennis van en inzicht in de hoofd- en onderverdeling van deze maatsoorten.
- Bekendheid met veel voorkomende verdelingen van de kwartnoot, groeperingen binnen de achtste maat, gepunteerde figuren, syncopen en de antimetrische figuren duool (op 1 tel) en zestiende en kwarten triool. (voor niveauaanduiding zie bijlage 10 exameneis e/v niveau B).
- Het kunnen omgaan met de begrippen arsis en thesis, opmaat en enkelvoudig-, samengesteld-, binair en ternair.
- Inzicht in maatwisselingen (voor niveauaanduiding zie bijlage 15 exameneis e niveau B).
- Het kunnen noteren (schrijfdictee) van een eenvoudig ritmisch dictee in 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8 maat of vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictee) welk ritme wordt gespeeld (voor niveau- aanduiding zie bijlage 6 exameneis e niveau B).

g. Uitvoeringsaanwijzingen

Aan de voor het A-examen genoemde begrippen en de bijbehorende termen en notatietekens worden de volgende toegevoegd:

- Articulatie: staccatissimo, tenuto, non legato, leggiero
- Dynamiek: sf of sfz, rfz of rinf, > of ^, fp of sfp
- Frasering: bogen, komma
- Toevoegingen: piu, assai, molto, meno, poco, non troppo, pochettino
- Karakter-aanduidingen: agitato, animato, con moto, dolce, espressivo, feroce, gracioso, maestoso, mosso, sostenuto
- Herhalingstekens en afkortingen.

h. Versieringen

Kennis van de notatie en de uitvoering van de enkelvoudige voorslag, de dubbele voorslag, het glissando (voor niveauaanduiding zie bijlage 14 exameneis h/v niveau B) en de tremolo (voor niveauaanduiding zie bijlage 12 exameneis h/v niveau B) .

Auditieve toepassing

n. Prima-vista ritmisch

Het op instrumentale wijze à prima-vista uitvoeren van een ritmisch fragment gebaseerd op de ritmische bouwstenen fase B, naar keuze in de maat-soorten 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8 en 2/2 (voor niveauaanduiding zie bijlage 18 exameneis n niveau B)

o. Prima-vista melodisch

Het op instrumentale wijze à prima-vista uitvoeren van een melodisch fragment. In dit fragment wordt gebruik gemaakt van verschillende maatsoorten en ritmische bouwstenen fase B (voor niveauaanduiding zie bijlage 19 exameneis o niveau B)

p. Speeldictee

Het op het gehoor herkennen en naspelen van eenvoudige melodische fragmenten binnen de omvang van een octaaf, overwegend voortschrijdend in seconden, tertsen, kwarten en kwinten in de majeur- en mineurtoonsoorten tot en met 2 kruizen en 2 mollen. De hoogte van de eerste toon wordt aangegeven (voor niveau-aanduiding zie bijlage 16 exameneis p niveau B).

r. Vraag en antwoord

Het afsluitend beantwoorden van een vraagzin binnen de meest eenvoudige liedvorm van 2 x 2 of 2 x 4 maten (in 2/4 3/4 en 4/4) in majeur en mineur (voor niveauaanduiding zie bijlage 20 exameneis r niveau B).

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

u. Toonladders en akkoorden

- Het uit het hoofd spelen van majeur- en mineurtoonladders (oorspronkelijk, harmonisch en melodisch) tot en met 3 kruizen en 3 mollen. De toonladders dienen tenminste over twee octaven gespeeld te worden in voorgeschreven tempi (voor niveauaanduiding zie bijlage 11 exameneis u niveau B).
- Het spelen van bij de toonladders behorende drieklanken op de tonica over ten minste twee octaven in voorgeschreven tempi (voor niveauaanduiding zie bijlage 11 exameneis u niveau B).

v. Technische oefeningen

Voorkomend in de uit te voeren werken zoals: tremolo – versieringen – dubbelslagen. (voor niveauaanduiding zie bijlage 14 exameneis h/v niveau B en bijlage 12 exameneis h/v niveau B).

w/x Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van in de speelstukken aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

y. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste vier stukken van verschillend karakter waarin diverse van de onder b, e, en g genoemde toonsoorten, maatsoorten, uitvoeringsaanwijzingen en de onder h/v genoemde technieken, versieringen en tremolo's van toepassing zijn.
- Het uitvoeren van minimaal 1 samenspelstuk(bijv. 2 malletinstrumenten, in combinatie

Eisen voor de verplichte module mallets: C-examen

ALGEMENE MUZIEKLEER

Muzikale begripsvorming

a. Notatie en toonstelsel

Het kunnen lezen van het muziekschrift in de sleutel en binnen de omvang van het eigen instrument met alle voorkomende verhogingen en verlagingen. Het herkennen van de octaafgebieden (zoals groot, klein, ééngestreept, etc.) ook buiten de omvang van het eigen instrument.

b. Toonladders

Kennis van en inzicht in de bouw van de majeur-, de oorspronkelijke, harmonische en melodische mineurtoonladders tot en met 5 kruizen en 5 mollen en de chromatische toonladder, blijkend uit:

- Het kunnen noteren en benoemen van deze toonladders.
- Van een reeks toonladders welke op verschillende hoogte ten gehore worden gebracht, kunnen bepalen of deze majeur, mineur-oorspronkelijk (aeolisch), mineur-harmonisch of mineur-melodisch zijn.
- Het kunnen hanteren van het begrip modulatie.

c. Intervallen.

Kennis van en inzicht in alle laddereigen en chromatische intervallen binnen het octaaf, blijkend uit:

- Het vanuit de muzieknootatie kunnen herkennen en bouwen van deze laddereigen/chromatische intervallen tot en met het octaaf.
- Het volgens te geven opdracht kunnen noteren of vanuit de muzieknootatie kunnen herkennen van deze intervallen tot en met het octaaf in stijgende richting vanuit een willekeurige toon.
- Het kunnen hanteren van de begrippen: laddereigen en chromatisch interval, enharmonisatie van intervallen en de omkering van intervallen.
- Het op het gehoor kunnen noteren (schrijfdictie) van alle intervallen in stijgende richting, of vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictie) welk interval werd gespeeld.
- Het op het gehoor kunnen noteren (schrijfdictie) van een melodisch dictie in majeur of mineur tot en met 2 kruizen of 2 mollen of het vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictie) welke melodie gespeeld wordt (voor niveauaanduiding: zie bijlage 17 exameneis c niveau C).

d. Akkoorden

Kennis van en inzicht in de bouw van de grote, kleine overmatige en verminderde drieklank in grondligging, blijkend uit:

- Het kunnen herkennen en noteren van deze drieklanken,
- Het op het gehoor kunnen vaststellen van de grote en kleine drieklank.

e. Maat en ritme

Aan de voor het A- en B-examen genoemde maatsoorten worden de volgende toegevoegd: regelmatig; 2/8, 4/8, 4/2 en onregelmatig; 8/8, 9/8, 10/8.

- Kennis van en inzicht in de hoofd- en onderverdeling van deze maatsoorten (regelmatige en onregelmatige indelingen).
- Bekendheid met de ritmische bouwstenen voor het C-niveau (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 10 exameneis e/v niveau C).
- Inzicht in maatwisselingen (voor niveauaanduiding: zie bijlage 15 exameneis e niveau C).
- Inzicht in de meest voorkomende antimetrische figuren te weten kwartool, kwintool, sextool, dubbele triool, kwarten- triool, achtsten-duool en kwarten-duool en hemiolen.
- Het kunnen noteren (schrijfdictee) van een ritmische dictee in 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8 of vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictee) welk ritme wordt gespeeld (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 6 exameneis e niveau C).

g. Uitvoeringsaanwijzingen

Kennis van en inzicht in alle in de blaasmuziek gebruikelijke tempo- en karakteraanwijzingen, termen en tekens voor dynamiek, articulatie, herhaling en verwijzingen en afkortingen.

h. Versieringen

Kennis van de notatie en de uitvoering van de voorstellen zoals genoemd onder fase B, aangevuld met: de drievoudige voorslag (als schleifer), pralltriller, mordent, arpeggio en triller met voorslag.(voor niveauaanduiding: zie bijlage 14 exameneis h/v niveau C).

Auditieve toepassing

n. Prima-vista ritmisch

Het op instrumentale wijze à prima-vista uitvoeren van een ritmisch fragment gebaseerd op de ritmische bouwstenen fase B. In de examenopdracht dienen ook één of meer antimetrische figuren voor te komen. (voor niveauaanduiding: zie bijlage 18 exameneis n niveau C).

o. Prima-vista melodisch

Het op instrumentale wijze à prima-vista uitvoeren van een melodisch fragment, bij voorkeur afkomstig van bij deze fase horende orkestpartijen. In dit fragment wordt gebruik gemaakt van de verschillende maatsoorten en ritmische bouwstenen fase B. (voor niveauaanduiding: zie bijlage 19 exameneis o niveau C).

p. Speeldictee

Het op het gehoor herkennen en naspelen van melodische frag-menten in majeur en mineur, ook binnen een omvang groter dan een octaaf. De hoogte van de eerste toon wordt aangegeven (voor niveauaanduiding: zie bijlage 16 exameneis p niveau C).

r. Vraag en antwoord

Het afsluitend beantwoorden van een vraagzin binnen de meest eenvoudige liedvorm van 2 x 2 of 2 x 4 maten (in 2/4 3/4 en 4/4) in majeur en mineur (voor niveauaanduiding: zie bijlage 20 exameneis r niveau C).

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

u. Toonladders en akkoorden

- Het uit het hoofd spelen van majeur- en mineurtoonladders (oorspronkelijk, harmonisch en melodisch) tot en met 5 kruizen en 5 mollen alsook de chromatische toonladder. De toonladders dienen ten minste over twee octaven gespeeld te worden in voorgeschreven tempi (voor niveauaanduiding: zie bijlage 11 exameneis u niveau C).
- Het spelen van bij de toonladders behorende drieklanken op de tonica over ten minste twee octaven in voorgeschreven tempi (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 11 exameneis u niveau C).

v. Technische oefeningen

Voorkomend in de uit te voeren werken zoals: tremolo – versieringen – dubbelslagen. (voor niveauaanduiding zie bijlage 14 exameneis h/v niveau C en bijlage 12 exameneis h/v niveau C).

w/x Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van in de speelstukken aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

y. Examenprogramma

- Het muzikaal verzorgd uitvoeren van de voorbereide speelstukken, waarbij de examencommissie voor wat betreft het solorepertoire een keuze moet kunnen maken uit ten minste vier etudes en/of voordrachtstukken, waarbij tenminste één op marimba.
- Het uitvoeren van minimaal 1 samenspelstuk al naargelang de mogelijkheden (bijv. 2 malletinstrumenten, in combinatie met ongestemd slagwerk of piano).

Eisen voor de verplichte module mallets: D-examen

ALGEMENE MUZIEKLEER

Niet van toepassing

Auditieve toepassing

n. Prima-vista

Het op instrumentale wijze à prima vista uitvoeren van een door de commissie uitgekozen spelstuk op ten minste B/C-niveau. Dit werk wordt een uur voorafgaand aan het examen aan de kandidaat uitgereikt.

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

w/x. Ritmische vaardigheden

Het correct uitvoeren van in de spelstukken aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

y. Examenprogramma

Het uitvoeren van een programma met daarin:

- 4 spelstukken van verschillend karakter, waarbij ten minste één stuk voor marimba geschikt is.
- ten minste 1 samenspelstuk.

- De omvang en muzikale verscheidenheid van het te spelen repertoire, dient recht te doen aan het afsluitende D-examen.

Verplichte module:

Drums

Eisen voor de verplichte module drums: C-examen

ALGEMENE MUZIEKLEER

Muzikale begripsvorming

a. Notatie en toonstelsel

Het in relatie tot het speelniveau kunnen lezen van het muziekschrift.

e. Maat en ritme

- Aan de voor het A- en B-examen kleine trom genoemde maatsoorten worden de volgende toegevoegd: regelmatig; 2/8, 4/8 4/2 en onregelmatig; 8/8, 9/8, 10/8.
- Kennis van en inzicht in de hoofd- en onderverdeling van deze maatsoorten.
- Bekendheid met de ritmische bouwstenen voor het C-niveau (voor niveau-aanduiding zie bijlage 1 exameneis e niveau C).
- Inzicht in maatwisselingen (voor niveauaanduiding zie bijlage 25 exameneis e niveau C).
- Inzicht in de meest voorkomende antimetrische figuren te weten kwartool, kwintool, sextool, dubbele triool, kwarten- triool, achtsten-duool en kwarten-duool en hemiolen (voor niveauaanduiding zie bijlage 1 exameneis e niveau C).
- Het kunnen noteren (schrijfdictie) van een ritmisch dictie in 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8 of vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictie) welk ritme wordt gespeeld (voor niveauaanduiding zie bijlage 26 exameneis e niveau C).

g. Uitvoeringsaanwijzingen

Aan de voor het B-examen kleine trom genoemde begrippen en de bijbehorende termen en notatietekens worden de volgende toegevoegd:

- Dynamiek: ppp, fff, poco a poco, sempre piu, sempre meno
- Tempo/karakter: allargando, comodo, energico, grandioso, scherzando, ad libitum, l'istesso tempo.
- Kennis van de meest voorkomende dansvormen (zoals samba; bossa nova, shuffle, swing etc.)

auditieve toepassing

n/o. Prima-vista drums

Het op instrumentale wijze uitvoeren (à prima-vista) van een eenvoudig ritmisch fragment in verschillende maatsoorten zoals 4/4 en 6/8. (voor niveauaanduiding zie bijlage 27 exameneis n/o niveau C).

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

r. Improvisatie

- Het uitvoeren van niet-uitgeschreven breaks (fills) van tenminste één maat in verschillende maatsoorten (voor niveauaanduiding: zie bijlage 24 exameneis r niveau C).
- Het uitvoeren van 2x2 of 4x4 soli in verschillende maatsoorten en grooves (voor niveauaanduiding: zie bijlage 24 exameneis r niveau C).
- Het uitvoeren van een vrije improvisatie (niet uitgeschreven) naar eigen inzicht en keuze.

v. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, zoals:

- Rudiments (voor niveauaanduiding zie bijlage 23 exameneis v niveau C).
- Roffelfiguren (voor niveauaanduiding zie bijlage 22 exameneis v niveau C).

w/x. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren en interpreteren van in de speelstukken (soli) en ritmes (grooves) aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans en timing.
- Het correct uitvoeren van enkele ritmes met diverse variaties in zowel regelmatige als onregelmatige maatsoorten 7/8 of 5/8 (voor niveau-aanduiding zie bijlage 21 exameneis w/x niveau C).

y. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken (uitgeschreven soli) en ritmes (grooves), waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste twee solo's en 12 ritmes van verschillend karakter en maatsoorten (4/4, 2/2, 6/8, 12/8 of 7/8).
- Het uitvoeren van minimaal 1 samenspelstuk.
- Het uitvoeren van minimaal 2 play-along-werken of covers (songs) van een bestaande CD, van verschillend karakter.
- Het op niveau B uitvoeren van minimaal één etude of voordrachtstuk op kleine trom.

Eisen voor de verplichte module drums: D-examen

ALGEMENE MUZIEKLEER

Niet van toepassing

Auditieve toepassing

n. Prima-vista

Het op instrumentale wijze à prima vista uitvoeren van een door de commissie uitgekozen spelstuk op ten minste keuzemodule niveau 2. Dit werk wordt ruimschoots voorafgaand aan het examen aan de kandidaat uitgereikt.

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

r. Improvisatie

- Het uitvoeren van niet-uitgeschreven improvisatie waarin verschillende karakters, tempi en maatsoorten zijn verwerkt.
- Er kan gekozen worden van VAMPS (ostinato's).
- Improvisaties dienen verwerkt te worden in onder y. genoemd programma.

w/x. Ritmische vaardigheden

-Het correct uitvoeren en interpreteren van in de spelstukken (soli) en ritmes (grooves) aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans en timing.

y. Examenprogramma

Het uitvoeren van een programma met daarin:

- ten minste 3 uitgeschreven solowerken van verschillend karakter.
- ten minste 2 samenspelstukken. Keuze uit
  - o Percussie of drums.
  - o Live band.
  - o Play along.
  - o Andere vorm van samenspel.
- compilatie van verschillende ritmes in diverse karakters.
- De omvang en muzikale verscheidenheid van het te spelen repertoire, dient recht te doen aan het afsluitende D-examen.

Verplichte module:

Pauken

Eisen voor de verplichte module pauken: C-examen

ALGEMENE MUZIEKLEER

Muzikale begripsvorming

a. Notatie en toonstelsel

Het in relatie tot het speelniveau kunnen lezen van het muziekschrift.

b. Toonladders

Kennis van en inzicht in de bouw van de majeur-, de oorspronkelijke, harmonische en melodische mineurtoonladders tot en met 5 kruizen en 5 mollen en de chromatische toonladder, blijkend uit:

- Het kunnen noteren en benoemen van deze toonladders.
- Van een reeks toonladders welke op verschillende hoogte ten gehore worden gebracht, kunnen bepalen of deze majeur, mineur-oorspronkelijk (aeolisch), mineur-harmonisch of mineur-melodisch zijn.
- het kunnen hanteren van de begrippen: modulatie en transpositie.

c. Intervallen

Kennis van en inzicht in de samenstelling van de laddereigen intervallen rein, klein en groot binnen het octaaf zoals deze voorkomen in de majeur- en mineurtoon-ladder (aeolisch) en het auditief kunnen toepassen van deze intervallen, blijkende uit:

- Het vanuit de muzieknotatie kunnen herkennen en bouwen van deze laddereigen intervallen tot en met het octaaf.
- Het op het gehoor kunnen noteren (schrijfdictee) van reïne, grote en kleine intervallen tot en met het octaaf in stijgende richting of vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictee) welk interval gespeeld wordt.

d. Akkoorden

Kennis van en inzicht in de bouw van de grote en kleine drieklank in grondligging, onder andere blijkend uit het kunnen noteren van de betreffende drieklank op de tonica van de majeur- en mineurtoonladders tot en met 3 kruizen en 3 mollen.

e. Maat en ritme

Aan de voor het A- en B-examen genoemde maatsoorten worden de volgende toegevoegd: regelmatig; 2/8, 4/8, 4/2 en onregelmatig; 8/8, 9/8, 10/8.

- Kennis van en inzicht in de hoofd- en onderverdeling van deze maatsoorten (regelmatige en onregelmatige indelingen).
- Bekendheid met de ritmische bouwstenen voor het C-niveau (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 28 exameneis e niveau C).
- Inzicht in maatwisselingen (voor niveauaanduiding: zie bijlage 30 exameneis e niveau C).
- Inzicht in de meest voorkomende antimetrische figuren te weten kwartool, kwintool, sextool, dubbele trioel, kwarten- trioel, achtsten-duool en kwarten-duool en hemiolen.
- Het kunnen noteren (schrijfdictee) van een ritmische dictee in 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8 of vanuit voorgedrukte antwoordmogelijkheden kunnen aangeven (luisterdictee) welk ritme wordt gespeeld (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 6 exameneis e niveau C kleine trom).

g. Uitvoeringsaanwijzingen

Kennis van en inzicht in alle in de blaasmuziek gebruikelijke tempo- en karakter-aanduidingen, termen en tekens voor dynamiek, articulatie, herhaling en verwijzingen en afkortingen.

h. Versieringen

Kennis van de notatie en de uitvoering van de enkelvoudige en dubbele voorslag alsook de drie- en viervoudige voorslag, het glissando (voor niveauaanduiding zie bijlage 29 exameneis h/v niveau C).

Auditieve toepassing

n/o. Prima-vista

Het op instrumentale wijze à prima-vista uitvoeren van een ritmisch fragment. In de examenopdracht dienen ook één of meer antimetrische figuren voor te komen. (voor niveauaanduiding: zie bijlage 31 exameneis n/o niveau C).

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

v. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, zoals:

- Roffelfiguren (voor niveauaanduiding zie bijlage 29 exameneis h/v niveau C).
- Versieringen (voor niveauaanduiding zie bijlage 29 exameneis h/v niveau C).

w/x Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van in de speelstukken aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

y. Examenprogramma

- Het muzikaal verzorgd uitvoeren van de voorbereide speelstukken, waarbij de examencommissie voor wat betreft het solorepertoire een keuze moet kunnen maken uit ten minste vier etudes en/of voordrachtstukken, waarbij ten minste één over drie of vier pauken.
- Het uitvoeren van minimaal 1 samenspelstuk al naargelang de mogelijkheden.

Eisen voor de verplichte module pauken: D-examen

ALGEMENE MUZIEKLEER

Niet van toepassing

Auditieve toepassing

n. Prima-vista

Het op instrumentale wijze à prima vista uitvoeren van een door de commissie uitgekozen speelstuk op ten minste keuzemodule pauken niveau 3. Dit werk wordt een uur voorafgaand aan het examen aan de kandidaat uitgereikt.

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

w/x. Ritmische vaardigheden

Het correct uitvoeren van in de speelstukken aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

y. Examenprogramma

Het uitvoeren van een programma met daarin:

- 4 speelstukken van verschillend karakter op het hoofdinstrument op zowel 2, 3 als 4 pauken.
- Ten minste 1 samenspelstuk a naar gelang de mogelijkheden.
- De omvang en muzikale verscheidenheid van het te spelen repertoire dient recht te Doen aan het afsluitende D-examen.

Verplichte module:

Ensemble leiding

Eisen voor de verplichte module ensembleleiding: D-examen

ALGEMENE MUZIEKLEER

Muzikale begripsvorming

- a. Notatie en toonstelsel**
Beheersen van de eindtermen als vermeld onder “eisen voor de verplichte module mallets C-examen”.
- b. Toonladders**
Beheersen van de eindtermen als vermeld onder “eisen voor de verplichte module mallets C-examen”.
- c. Intervallen.**
Beheersen van de eindtermen als vermeld onder “eisen voor de verplichte module mallets C-examen”.
- d. Akkoorden**
Beheersen van de eindtermen als vermeld onder “eisen voor de verplichte module mallets C-examen”.
- e. Maat en ritme**
Beheersen van de eindtermen als vermeld onder “eisen voor de verplichte module mallets C-examen”.
- f. Melodiebouw, frasering, vormen**
  - Kennis en inzicht in muzikale zinsbouw.
  - Het analyseren van de structuur van een muzikale volzin door de structuurdelen (vóór- en nazin, vraag en antwoord) te onderscheiden.
  - Het kunnen indelen van een genoteerd fragment in muzikale zinsdelen door middel van fraseringsboog of komma.
- g. Uitvoeringsaanwijzingen**
Beheersen van de eindtermen als vermeld onder “eisen voor de verplichte module mallets C-examen”.
- h. Versieringen**
Beheersen van de eindtermen als vermeld onder “eisen voor de verplichte module mallets C-examen”.
- i. Receptief inzicht**
Kennis van en inzicht in de algemene karakteristieken van muzikale stijlperiodes zoals klassiek, jazz/pop en slagwerkmuziek uit verschillende culturen. Dit dient aan de hand van beluisterde muziek, aangegeven te kunnen worden.

j. Orkestscholing / instrumentenkennis

- Kennis van de instrumenten voorkomend in een slagwerkensemble (ook historische ontwikkeling).
- Kennis van de meest voorkomende speelmannieren en functies.
- Het in het bezit zijn van het certificaat: keuzemodule percussie niveau 2 is een vereiste.
- Het in het bezit zijn van de keuzemodule xylofoon/marimba niveau 1 en keuzemodule kleine trom niveau 1 is een vereiste.

Auditieve toepassing

n. Prima-vista ritmisch (ritmische solfege)

Het op vocale wijze à prima-vista tot uitdrukking brengen van een ritmisch fragment gebaseerd op de ritmische bouwstenen fase B mallets. In de examenopdracht dienen ook één of meer antimetrische figuren voor te komen. (voor niveauaanduiding: zie bijlage 18 exameneis n niveau B).

o. Prima-vista melodisch (melodische solfege)

Het op vocale wijze à prima-vista tot uitdrukking brengen van een melodisch fragment, bij voorkeur afkomstig van bij deze fase horende orkestpartijen. (voor niveauaanduiding: zie bijlage 19 exameneis o niveau A).

p. Speeldictee

Het op het gehoor herkennen en nazingen van melodische fragmenten in majeur en mineur. (voor niveauaanduiding: zie bijlage 16 exameneis p niveau A).

UITDRUKKINGSVAARDIGHEDEN

aa. Dirigeren

Toetsing door middel van het dirigeren van een van tevoren ingestudeerd werk en een werk dat ter plaatse wordt ingestudeerd. Hierin dienen onderstaande facetten aan de orde komen:

- 1, 2, 3, 4 en 6 slagtechniek
- Maatwisselingen
- Tempowisselingen
- Inzetten en slotfragmenten.
- Eenvoudige fermati
- Dynamische schakeringen en verschillende articulatieaanduidingen (niveauaanduiding: 4e divisie concerterend gestemd en ongestemde werken).

bb. Muziekanalyse

Het analyseren van een van tevoren aangeduide compositie. Analyse moet bestaan uit:

- Technische analyse, waarbij technische knelpunten worden uitgekristalliseerd. Er dient een duidelijk omschreven plan van aanpak te worden gemaakt.
- Muzikale analyse, waarbij vorm en zinsbouw alsook thematiek duidelijk wordt beschreven.

cc. Vakdidactiek / methodiek

- Rapportage van een periodiek repetitiebezoek (stage), waarin duidelijk staat omschreven hoe de repetitie is opgebouwd, formulering van de doelstelling en resultaatgebieden.
- Probleemaanpak.
- Methodische instructie.

Keuze module:

Kleine trom

Eisen voor de keuze module kleine trom: niveau 1

Studiepunten:

A-diploma – 20 punten

B-diploma – 15 punten

C-diploma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 1 exameneis a niveau 1)

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste twee stukken van verschillend karakter in 4/4, 3/4, 2/4 en 6/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelstuk.

Eisen voor de keuze module kleine trom: niveau 2

Studiepunten:

A-diploma – 25 punten

B-diploma – 20 punten

C-diploma – 15 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveauaanduiding: zie bijlage 1 exameneis a niveau 2).
- Versieringen en roffels (voor niveauaanduiding: zie bijlage 2 exameneis a niveau 2)

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen, versieringen en roffels.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste drie stukken van verschillend karakter in 4/4, 3/4, 2/4, 2/2, 6/8, 9/8 en 12/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelstuk.

Eisen voor de keuze module kleine trom: niveau 3

Studiepunten:

C-diploma – 25 punten

D-diploma – 20 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 1 exameneis a niveau 3).
- Versieringen en roffels (voor niveuaanduiding: zie bijlage 2 exameneis a niveau 3).
- Rudiments (voor niveuaanduiding: zie bijlage 3 exameneis a niveau 3).

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen, versieringen en roffels.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste drie stukken van verschillend karakter in 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 2/2, 6/8, 9/8, 12/8, 7/8 en 5/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelstuk.

Keuze module:
Accenten/roffels

Eisen voor de keuze module accenten / roffels: niveau 1

Studiepunten:

A-diploma – 15 punten

B-diploma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 1 exameneis a niveau 1).
- Het kunnen uitvoeren van deze ritmische bouwstenen in combinatie met de daartoe bijbehorende roffels (voor niveuaanduiding: zie bijlage 4 exameneis a niveau 1).
- Het kunnen opbouwen van de roffel naar keuze: “pressed” en/of “open”.
- Het kunnen uitvoeren van de roffels van 5 – 9 – 13 – 17 – 25 – 33 (beginnend met Rechts of Links) (voor niveuaanduiding: zie bijlage 4 exameneis a niveau 1).
- Het kunnen uitvoeren van accenten zowel rechts als links in een moderato tempo (voor niveuaanduiding: zie bijlage 5 exameneis a niveau 1).
- Inzicht in het ontstaan van ritmische patronen vanuit een accentoefening en het kunnen uitvoeren ervan (voor niveuaanduiding: zie bijlage 5 exameneis a niveau 1).

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van accent- en roffel-etuden, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste drie stukken van verschillend karakter in 4/4, 3/4, 2/4 en 6/8 maatsoort. De werken dienen te getuigen van verschillende dynamische karakters en fermati.
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelstuk.

Eisen voor de keuze module accenten / roffels: niveau 2

Studiepunten:

A-diploma – 20 punten

B-diploma – 15 punten

C-diploma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveauaanduiding: zie bijlage 1 exameneis a niveau 2).
- Het kunnen uitvoeren van deze ritmische bouwstenen in combinatie met de daartoe bijbehorende roffels (voor niveauaanduiding: zie bijlage 4 exameneis a niveau 2).
- Het kunnen opbouwen van de roffel naar keuze: “pressed” en/of “open”.
- Het kunnen uitvoeren van de onder niveau 1 genoemde roffels zowel Rechts als Links beginnend.
- Het kunnen uitvoeren van de roffel van 7 (rechts en links) (voor niveauaanduiding: zie bijlage 4 exameneis a niveau 2).
- Het kunnen uitvoeren van de onder niveau 1 aangegeven accenten zowel Rechts als Links beginnend.
- Het kunnen uitvoeren van accenten zowel rechts als links in een minimaal allegro tempo (voor niveauaanduiding: zie bijlage 5 exameneis a niveau 2).
- Inzicht in het ontstaan van ritmische patronen vanuit een accentoefening en het kunnen uitvoeren ervan (voor niveauaanduiding: zie bijlage 5 exameneis a niveau 2).

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van accent- en roffel-etuden, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste vier stukken van verschillend karakter in 4/4, 3/4, 2/4, 2/2, 6/8 en 9/8 maatsoort. De werken dienen te getuigen van verschillende dynamische karakters en fermati.
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelstuk.

Eisen voor de keuze module accenten / roffels: niveau 3

Studiepunten:

C-diploma – 20 punten

D-diploma – 15 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 1 exameneis a niveau 3).
- Het kunnen uitvoeren van deze ritmische bouwstenen in combinatie met de daartoe bijbehorende roffels (voor niveuaanduiding: zie bijlage 4 exameneis a niveau 3).
- Het kunnen opbouwen van de roffel: “pressed” en “open”.
- Het kunnen uitvoeren van de onder niveau 2 genoemde roffels zowel Rechts als Links beginnend.
- Het kunnen uitvoeren van de roffel van 5 en 7 aaneengesloten (voor niveuaanduiding: zie bijlage 4 exameneis a niveau 3).
- Het kunnen uitvoeren van de onder niveau 2 aangegeven accenten zowel Rechts als Links beginnend.
- Het kunnen uitvoeren van accenten zowel rechts als links in een minimaal allegro tempo (voor niveuaanduiding: zie bijlage 5 exameneis a niveau 3).

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van accent- en roffel-etuden, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste vijf stukken van verschillend karakter in 4/4, 3/4, 2/4, 2/2, 6/8 9/8 5/8 en 7/8 maatsoort. De werken dienen te getuigen van verschillende dynamische karakters en fermati. Ten minste één werk dient uit een combinatie van verschillende maatsoorten te bestaan.
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelstuk.

Keuze module:

Rudiments

Eisen voor de keuze module rudiments: niveau 1

Studiepunten:

A-diploma – 15 punten

B-diploma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 1 exameneis a niveau 1).
- Het kunnen uitvoeren van de navolgende rudiments:
  - opbouw van de open roll (roffel)
  - 5 - 9 - 13 - 17 - 25 - 33 stroke roll
  - single paradiddle – double paradiddle (paradiddlediddle /paraparadiddle)
  - flam
  - flamtap
  - flamacue
  - flamaccent (voor niveuaanduiding: zie bijlage 6 exameneis a niveau 1)
- Het tempo geleidelijk opvoeren vanuit een zeer langzame beweging naar een matig snelle beweging naar een matig snelle beweging.

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen, en rudiments.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste twee stukken (rudimental soli) van verschillend karakter in 4/4, 3/4, 2/4 en 6/8 maatsoort, waarbij de onder a. omschreven rudiments tot uitdrukking komen.
- Het uitvoeren van minimaal één rudimental samenspelstuk.

Eisen voor de keuze module rudiments: niveau 2

Studiepunten:

A-diploma – 20 punten

B-diploma – 15 punten

C-diploma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 1 exameneis a niveau 2).
- Het van matig naar snelle beweging kunnen uitvoeren van de op niveau 1 aangegeven rudiments (voor niveuaanduiding: zie bijlage 6 exameneis a niveau 1).
- Het kunnen uitvoeren van de, naast niveau 1, aanvullende rudiments:
  - 7 stroke roll
  - triple paradiddle
  - paradiddles in verschillende omkeringen
  - half drag
  - full drag
  - ratamacue (voor niveuaanduiding: zie bijlage 6 exameneis a niveau 2)
- Het tempo geleidelijk opvoeren vanuit een zeer langzame beweging naar een matig snelle beweging naar een matig snelle beweging.

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen, en rudiments.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken (rudimental soli), waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste drie stukken van verschillend karakter in 4/4, 3/4, 2/4, 2/2, 6/8, 9/8 en 12/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van minimaal één rudimental samenspelstuk.

Eisen voor de keuze module rudiments: niveau 3

Studiepunten:

C-diploma – 20 punten

D-diploma – 15 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 1 exameneis a niveau 3).
- Het van matig naar snelle beweging kunnen uitvoeren van de op niveau 2 aangegeven rudiments (voor niveuaanduiding: zie bijlage 6 exameneis a niveau 2).
- Het kunnen uitvoeren van de, naast niveau 1 en 2, aanvullende rudiments:
  - 11 stroke roll
  - flamparadiddle
  - flam double paradiddle (ook paradiddlediddle)
  - double drag
  - dragparadiddle
  - drag double paradiddle
  - double ratamacue
  - triple ratamacue (voor niveuaanduiding: zie bijlage 6 exameneis a niveau 3)
- Het tempo geleidelijk opvoeren vanuit een zeer langzame beweging naar een matig snelle beweging naar een matig snelle beweging.

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen, en rudiments.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken (rudimental soli), waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste drie stukken van verschillend karakter in 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 2/2, 6/8, 9/8, 12/8, 7/8 en 5/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van minimaal één rudimental samenspelstuk.

Keuze module:
Improvisatie kleine trom

Eisen voor de keuze module improvisatie kleine trom: niveau 1

Studiepunten:

A-diploma – 10 punten

B-diploma – 5 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveauaanduiding: zie bijlage 1 exameneis a niveau 1 en 2)

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van improvisaties, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van ten minste twee improvisaties, van verschillend karakter in 4/4, 3/4, en 6/8 maatsoort.
- Het omspelen van een gegeven ritmisch motief in een van bovengenoemde maatsoorten (voor niveauaanduiding: zie bijlage 7 exameneis c/d niveau 1).
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelimprovisatie.

d. Improvisatie

- Improvisaties betreffen niet uitgeschreven ritmische fragmenten die ter plekke naar eigen inzicht en interpretatie worden weergegeven, waarbij een duidelijke cadans en zinsbouw hoorbaar moet zijn.
- Het uit het hoofd spelen van een bestaande compositie valt niet onder improvisatie.
- Samenspelimprovisatie kan een vrije improvisatie inhouden tussen 2 spelers die 2 x 2 of 4 x 4 maten afwisselend improviseren. Hierbij dient gelet te worden op anticiperen en een duidelijk vraag- en antwoordspel. Momenten van begeleiding van de ene speler ten opzicht van de ander zijn uiteraard toegestaan. (voor niveauaanduiding: zie bijlage 7 exameneis c/d niveau 1).

Eisen voor de keuze module improvisatie kleine trom: niveau 2

Studiepunten:

B-diploma – 10 punten

C-diploma – 5 punten

D-dipoma – 5 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveauaanduiding: zie bijlage 1 exameneis a niveau 3)

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van improvisaties, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van ten minste drie improvisaties (waarvan tenminste één in een onregelmatige maatsoort), van verschillend karakter in 4/4, 3/4, 6/8 5/8 en 7/8 maatsoort.
- Het omspelen van een gegeven ritmisch motief in een van bovengenoemde maatsoorten (voor niveauaanduiding: zie bijlage 7 exameneis c/d niveau 2).
- Het uitvoeren van ten minste één vrije improvisatie waarin rubato's zijn verwerkt.
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelimprovisatie.

d. Improvisatie

- Improvisaties betreffen niet uitgeschreven ritmische fragmenten die ter plekke naar eigen inzicht en interpretatie worden weergegeven, waarbij een duidelijke cadans en zinsbouw hoorbaar moet zijn.
- Het uit het hoofd spelen van een bestaande compositie valt niet onder improvisatie.
- Samenspelimprovisatie kan een vrije improvisatie inhouden tussen 2 spelers die 2 x 2 of 4 x 4 maten afwisselend improviseren. Hierbij dient gelet te worden op anticiperen en een duidelijk vraag- en antwoordspel. Momenten van begeleiding van de ene speler ten opzicht van de ander zijn uiteraard toegestaan. (voor niveauaanduiding: zie bijlage 7 exameneis c/d niveau 2).

Keuze module:
Xylofoon / marimba

Eisen voor de keuze module xylofoon / marimba: niveau 1

Studiepunten:

A-diploma – 20 punten

B-diploma – 15 punten

C-diploma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveauaanduiding: zie bijlage 8 exameneis a niveau 1).

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste twee stukken van verschillende toonsoort (C- F- G-majeur) en karakter in 4/4, 3/4, 2/4 en 6/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelstuk.

f. Toonladders en akkoorden

- Het uit het hoofd spelen van de onder c. genoemde toonladders en behorende bij de uit te voeren werken over ten minste één octaaf in voorgeschreven tempi (voor niveauaanduiding: zie bijlage 9 exameneis f niveau 1).
- Het spelen van de drieklank op de tonica van de onder c. genoemde ladders (voor niveauaanduiding: zie bijlage 9 exameneis f niveau 1).

Eisen voor de keuze module xylofoon / marimba: niveau 2

Studiepunten:

A-diploma – 25 punten

B-diploma – 20 punten

C-diploma – 15 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 8 exameneis a niveau 2).
- De bij het niveau passende tremolofiguren (voor niveuaanduiding: zie bijlage 10 exameneis a niveau 2).

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste drie stukken van verschillende toonsoort en karakter in 4/4, 3/4, 2/4 en 6/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelstuk.

f. Toonladders en akkoorden

- Het uit het hoofd spelen van de bij de behorende uit te voeren werken majeur toonladders t/m 2 kruizen en 2 mollen, en a-mineur toonladder over ten minste twee octaven in voorgeschreven tempi (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 9 exameneis f niveau 2).
- Het spelen van de drieklank op de tonica van de onder bovengenoemde ladders (voor niveuaanduiding: zie bijlage 9 exameneis f niveau 2).

Eisen voor de keuze module xylofoon / marimba: niveau 3

Studiepunten:

C-diploma – 25 punten

D-diploma – 20 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 8 exameneis a niveau 3).
- De bij het niveau passende dubbelslagen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 11 exameneis a niveau 3).

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste drie stukken van verschillende toonsoort en karakter in 4/4, 3/4, 2/4, 2/2, 6/8 en 12/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelstuk.

f. Toonladders en accoorden

- Het uit het hoofd spelen van de bij de behorende uit te voeren werken majeur toonladders t/m 4 kruizen en 4 mollen, en mineur toonladder t/m 1 kruis/mol over ten minste twee octaven in voorgeschreven tempi (voor niveuaanduiding: zie bijlage 9 exameneis f niveau 3).
- Kennis van de chromatische toonladder beginnend vanuit de toon C (voor niveuaanduiding: zie bijlage 9 exameneis f niveau 3).
- Het spelen van de drieklank op de tonica van de onder bovengenoemde ladders (voor niveuaanduiding: zie bijlage 9 exameneis f niveau 3).

Keuze module:

Vibrafoon

Eisen voor de keuze module vibrafoon: niveau 1

Studiepunten:

A-diploma – 20 punten

B-diploma – 15 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 8 exameneis a niveau 1 en 2).
- Het uitvoeren van pedal- en malletdempingtechnieken (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 12 exameneis a niveau 1).

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste twee stukken van verschillende toonsoort en karakter in 4/4, 3/4, 2/4 en 6/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van een samenspelstuk is toegestaan, doch niet verplicht.

Eisen voor de keuze module vibrafoon: niveau 2

Studiepunten:

B-diploma – 20 punten

C-diploma – 15 punten

D-dipoma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor nivea aanduiding: zie bijlage 8 exameneis a niveau 3).
- Het uitvoeren van pedal- en malletdempingtechnieken (voor nivea aanduiding: zie bijlage 12 exameneis a niveau 2).

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste drie stukken van verschillende toonsoort en karakter in 4/4, 3/4, 2/4, 2/2, 6/8 en 12/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van een samenspelstuk is toegestaan, doch niet verplicht.
- Het uitvoeren van speelstukken met 4 mallets is toegestaan, doch niet verplicht.

Keuze module:
Toonladders / akkoorden
(4 mallets)

Eisen voor de keuze module toonladders / akkoorden (4 mallets): niveau 1

Studiepunten:

A-diploma – 15 punten

B-diploma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende toonladder- en akkoordoefeningen met 2 en 4 mallets (voor niveauaanduiding: zie bijlage 13 en 14 exameneis a/f niveau 1).

b. Ritmische vaardigheden

Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van toonladder- akkoordetuden, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste twee stukken van verschillende toonsoort en karakter in 4/4, 3/4, 2/4 en 6/8 maatsoort.
- Het uitvoeren een samenspelstuk is niet vereist, maar wel toegestaan.
- Het uitvoeren van ten minste één spelstuk voor 4 mallets.
- Het uitvoeren van een akkoordprogressie (cadens) van 8 maten.

f. Toonladders en akkoorden

- Het uit het hoofd spelen van de majeurtoonladders t/m 2 kruizen en 2 mollen over twee octaven in voorgeschreven tempi (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 13 exameneis a/f niveau 1).
- Het spelen van kort- en langgebroken drieklanken behorende bij de toonladders.
- Het spelen van de bij de toonladders behorende drieklanken op de tonica, subdominant en dominant (voor niveauaanduiding: zie bijlage 14 exameneis a/f niveau 1).

Eisen voor de keuze module toonladders / akkoorden (4 mallets): niveau 2

Studiepunten:

A-diploma – 20 punten

B-diploma – 15 punten

C-diploma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende toonladder- en akkoordoefeningen met 2 en 4 mallets (voor niveauaanduiding: zie bijlage 13 en 14 exameneis a/f niveau 2).

b. Ritmische vaardigheden

Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van toonladder- akkoordetuden, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste twee stukken van verschillende toonsoort en karakter in 4/4, 3/4, 2/4 en 6/8 maatsoort.
- Het uitvoeren een samenspelstuk is niet vereist, maar wel toegestaan.
- Het uitvoeren van ten minste twee speelstukken voor 4 mallets.
- Het uitvoeren van een akkoordprogressie (cadens) van 8 maten.

f. Toonladders en akkoorden

- Het uit het hoofd spelen van de majeurtoonladders t/m 3 kruizen en 3 mollen over twee octaven in voorgeschreven tempi (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 13 exameneis a/f niveau 2).
- Het uit het hoofd spelen van de mineurtoonladders t/m 1 kruis en 1 mol over twee octaven in voorgeschreven tempi (voor niveauaanduiding: zie bijlage 13 exameneis a/f niveau 2).
- Het spelen van de chromatische toonladder beginnend vanuit elke willekeurige toon.
- Het spelen van kort- en langgebroken drieklanken behorende bij de majeur- en mineurtoonladders.
- Het spelen van de bij de majeurtoonladders behorende drieklanken op elke trap van de ladder (voor niveauaanduiding: zie bijlage 14 exameneis a/f niveau 2).
- Het spelen van de bij de mineurtoonladder behorende drieklanken op de tonica, subdominant en dominant.

Eisen voor de keuze module toonladders / akkoorden (4 mallets): niveau 3

Studiepunten:

C-diploma – 20 punten

D-diploma – 15 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende toonladder- en akkoordoefeningen met 2 en 4 mallets (voor niveauaanduiding: zie bijlage 13 en 14 exameneis a/f niveau 3).

b. Ritmische vaardigheden

Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van toonladder- akkoordetuden, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste twee stukken van verschillende toonsoort en karakter in 4/4, 3/4, 2/4, 2/2, 12/8 en 6/8 maatsoort.
- Het uitvoeren een samenspelstuk is niet vereist, maar wel toegestaan.
- Het uitvoeren van ten minste twee speelstukken voor 4 mallets.
- Het uitvoeren van ten minste twee akkoordprogressie (cadens) van minimaal 8 maten.

f. Toonladders en akkoorden

- Het uit het hoofd spelen van alle majeurtoonladders over twee octaven in voorgeschreven tempi (voor niveauaanduiding: zie bijlage 13 exameneis a/f niveau 3).
- Het uit het hoofd spelen van de mineurtoonladders t/m 3 kruizen en 3 mollen over twee octaven in voorgeschreven tempi (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 13 exameneis a/f niveau 3).
- Het spelen van de chromatische toonladder beginnend vanuit elke willekeurige toon.
- Het spelen van kort- en langgebroken drieklanken behorende bij de majeur- en mineurtoonladders.
- Het spelen van de bij de majeur- en mineurtoonladders behorende drieklanken op elke trap van de ladder (voor niveauaanduiding: zie bijlage 14 exameneis a/f niveau 3).

Keuze module:
Improvisatie mallets

Eisen voor de keuze module improvisatie mallets: niveau 1

Studiepunten:

A-diploma – 15 punten

B-diploma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveauaanduiding: zie bijlage 8 exameneis a niveau 1 en 2)

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van improvisaties, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het vanuit een akkoordprogressie uitvoeren van tenminste twee improvisaties, van verschillend karakter (bijvoorbeeld latin-rock en blues) in 4/4 en/of 6/8 maatsoort (voor niveauaanduiding: zie bijlage 15 exameneis c/d niveau 1).
- Het uitvoeren van de pentatonische majeur- en bluestoonladder t/m 1 kruis en 1 mol.
- Het interpreteren van een gegeven motief (voor niveauaanduiding: zie bijlage 16 exameneis c/d niveau 1).
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelimprovisatie.

d. Improvisatie

- Improvisaties betreffen niet uitgeschreven ritmische en melodische fragmenten die ter plekke naar eigen inzicht en interpretatie worden weergegeven, waarbij een duidelijke cadans en zinsbouw hoorbaar moet zijn (voor niveauaanduiding: zie bijlage 15 exameneis c/d niveau 1).
- Het uit het hoofd spelen van een bestaande compositie valt niet onder improvisatie.
- Samenspelimprovisatie kan een vrije improvisatie inhouden tussen 2 spelers die 2 x 2 of 4 x 4 maten afwisselend improviseren op een gegeven akkoordprogressie. Momenten van begeleiding van de ene speler ten opzichte van de ander zijn uiteraard toegestaan. (voor niveauaanduiding: zie bijlage 17 exameneis c/d niveau 1).

Eisen voor de keuze module improvisatie mallets: niveau 2

Studiepunten:

B-diploma – 15 punten

C-diploma – 10 punten

D-dipoma – 5 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveauaanduiding: zie bijlage 8 exameneis a niveau 1 en 2)

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van improvisaties, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het vanuit een akkoordprogressie uitvoeren van tenminste twee improvisaties, van verschillend karakter (bijvoorbeeld latin, ballad, blues, medium swing) in 4/4, 6/8 of 12/8 en 2/2 maatsoort (voor niveau- aanduiding: zie bijlage 15 exameneis c/d niveau 2).
- Het uitvoeren van de pentatonische majeur- en bluestoonladder t/m 3 kruizen en 3 mollen.
- Het interpreteren van een gegeven motief in swing en straight eight-feel (voor niveauaanduiding: zie bijlage 16 exameneis c/d niveau 2).
- Het naar eigen inzicht interpreteren (omspelen) van een gegeven melodielijn (voor niveauaanduiding: zie bijlage 16 exameneis c/d niveau 2).
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelimprovisatie.

d. Improvisatie

- Improvisaties betreffen niet uitgeschreven ritmische en melodische fragmenten die ter plekke naar eigen inzicht en interpretatie worden weergegeven, waarbij een duidelijke cadans en zinsbouw hoorbaar moet zijn (voor niveauaanduiding: zie bijlage 15 exameneis c/d niveau 2).
- Het uit het hoofd spelen van een bestaande compositie valt niet onder improvisatie.
- Samenspelimprovisatie kan een vrije improvisatie inhouden tussen 2 spelers die 2 x 2 of 4 x 4 maten afwisselend improviseren op een gegeven akkoordprogressie. Momenten van begeleiding van de ene speler ten opzichte van de ander zijn uiteraard toegestaan. (voor niveauaanduiding: zie bijlage 17 exameneis c/d niveau 1, echter nu in verschillende toonsoorten).

Keuze module:

Drums

Eisen voor de keuze module drums: niveau 1

Studiepunten:

A-diploma – 20 punten

B-diploma – 15 punten

C-diploma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, zoals:
- Snaredrum/tomtom/bassdrum oefeningen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 18 exameneis a niveau 1)

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van in de speelstukken en ritmes (grooves) aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans en timing. (voor niveuaanduiding: zie bijlage 20 exameneis b niveau 1)

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken (uitgeschreven soli) en ritmes (grooves), waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste één solo en zes ritmes van verschillend karakter in 4/4 en 6/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van minimaal 1 play-along-werk, of cover (song) van een bestaande CD, waarbij de maatsoort aan de keuze van de kandidaat wordt overgelaten.

d. Improvisatie

- Het uitvoeren van niet-uitgeschreven breaks (fills) van tenminste één maat in verschillende maatsoorten (voor niveuaanduiding: zie bijlage 21 exameneis d niveau 1).

Eisen voor de keuze module drums: niveau 2

Studiepunten:

A-diploma – 25 punten

B-diploma – 20 punten

C-diploma – 15 punten

D-diploma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, zoals:

- Snaredrum/tomtom/bassdrum oefeningen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 18 exameneis a niveau 2)
- Roffeltoepassingen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 19 exameneis a niveau 2).

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren en interpreteren van in de speelstukken en ritmes (grooves) aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans en timing (voor niveuaanduiding: zie bijlage 20 exameneis b niveau 2).

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken (uitgeschreven soli) en ritmes (grooves), waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste één solo en acht ritmes van verschillend karakter in 4/4, 6/8 en 12/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van minimaal 1 play-along-werk, of cover (song) van een bestaande CD, waarbij de maatsoort aan de keuze van de kandidaat wordt overgelaten.

d. Improvisatie

- Het uitvoeren van niet-uitgeschreven breaks (fills) van tenminste één maat in verschillende maatsoorten (voor niveuaanduiding: zie bijlage 21 exameneis d niveau 2).
- Het uitvoeren van 2 x 2 soli (voor niveuaanduiding: zie bijlage 21 exameneis d niveau 2).

Eisen voor de keuze module drums: niveau 3

Studiepunten:

C-diploma – 25 punten

D-diploma – 20 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, zoals:

- Snaredrum/tomtom/bassdrum oefeningen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 18 exameneis a niveau 3)
- Roffeltoepassingen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 19 exameneis a niveau 3).

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren en interpreteren van in de speelstukken en ritmes (grooves) aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans en timing (voor niveuaanduiding: zie bijlage 20 exameneis b niveau 3).

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken (uitgeschreven soli) en ritmes (grooves), waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste twee solo's en tien ritmes van verschillend karakter in 4/4, 2/2 6/8 en 12/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van minimaal 2 play-along-werken, of covers (songs) van een bestaande CD, waarbij de maatsoort aan de keuze van de kandidaat wordt overgelaten.

d. Improvisatie

- Het uitvoeren van niet-uitgeschreven breaks (fills) van ten minste één maat in verschillende maatsoorten (voor niveuaanduiding: zie bijlage 21 exameneis d niveau 3).
- Het uitvoeren van 2 x 2 of 4 x 4 soli (voor niveuaanduiding: zie bijlage 21 exameneis d niveau 3).
- Het uitvoeren van een vrije solo (niet-uitgeschreven) naar eigen inzicht en keuze.

Keuze module:

Pauken

Eisen voor de keuze module pauken: niveau 1

Studiepunten:

A-diploma – 20 punten

B-diploma – 15 punten

C-diploma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 22 exameneis a niveau 1).

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste twee stukken van verschillend karakter in 4/4, 3/4, 2/4 en 6/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelstuk, naar gelang de mogelijkheden.

Eisen voor de keuze module pauken: niveau 2

Studiepunten:

A-diploma – 25 punten

B-diploma – 20 punten

C-diploma – 15 punten

D-diploma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 22 exameneis a niveau 2).
- De bij het niveau passende tremolofiguren (voor niveuaanduiding: zie bijlage 23 exameneis a niveau 2).

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste drie stukken van verschillende toonsoort en karakter in 4/4, 3/4, 2/4, 2/2, 6/8, 9/8 en 12/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelstuk, naar gelang de mogelijkheden.

Eisen voor de keuze module pauken: niveau 3

Studiepunten:

C-diploma – 25 punten

D-diploma – 20 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

- Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 22 exameneis a niveau 3).
- De bij het niveau passende versieringen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 23 exameneis a niveau 3).

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder a. genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste drie stukken van verschillende toonsoort en karakter in 4/4, 3/4, 2/4, 2/2, 6/8, 5/8, 7/8 en 12/8 maatsoort.
- Het uitvoeren van minimaal één samenspelstuk, naar gelang de mogelijkheden.

Keuze module:

Percussie

Eisen voor de keuze module percussie: niveau 1

Studiepunten:

A-diploma – 20 punten

B-diploma – 15 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveauaanduiding: zie bijlage 24 t/m 32 exameneis a/b/e niveau 1)

b. Ritmische vaardigheden

Het correct uitvoeren van in de speelstukken en ritmes aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans en timing (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 24 t/m 32 exameneis a/b/e niveau 1).

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken en ritmes, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste één solo voor bongo's en tenminste drie ritmes op verschillende percussie instrumenten uit te voeren. De ritmes dienen verschillend van karakter te zijn in 4/4, 3/4, 2/4 en 6/8 maatsoort.
- Samenspel is toegestaan, doch niet verplicht.

e. Percussie instrumenten

- Kennis van van de speelwijze van de volgende percussie-instrumenten:
  - Cymbals a2 (voor niveauaanduiding zie bijlage 24 exameneis a/b/e niveau 1)
  - Suspended cymbals (voor niveauaanduiding zie bijlage 25 exameneis a/b/e niveau 1)
  - Triangel (voor niveauaanduiding zie bijlage 26 exameneis a/b/e niveau 1)
  - Tamboerijn / beatriing (voor niveauaanduiding zie bijlage 27 exameneis a/b/e niveau 1)
  - Maracas (voor niveauaanduiding zie bijlage 28 exameneis a/b/e niveau 1)
  - Cowbell / a gogo (voor niveauaanduiding zie bijlage 29 exameneis a/b/e niveau 1)
  - Claves (voor niveauaanduiding zie bijlage 30 exameneis a/b/e niveau 1)
  - Guiro / torpedo (voor niveauaanduiding zie bijlage 31 exameneis a/b/e niveau 1)
  - Bongo's (voor niveauaanduiding zie bijlage 32 exameneis a/b/e niveau 1)

Eisen voor de keuze module percussie: niveau 2

Studiepunten:

B-diploma – 20 punten

C-diploma – 15 punten

D-diploma – 10 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveuaanduiding: zie bijlage 24, 25, 26, 27, 29 t/m 37 exameneis a/b/e niveau 2)

b. Ritmische vaardigheden

Het correct uitvoeren van in de speelstukken en ritmes aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans en timing (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 24, 25, 26, 27, 29 t/m 37 exameneis a/b/e niveau 2)

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken en ritmes, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste één solo voor bongo's, en één solo voor conga's en/of djembe en tenminste vijf ritmes op verschillende percussie instrumenten uit te voeren. De ritmes dienen verschillend van karakter te zijn in 4/4, 3/4, 2/4, 6/8, 2/2 en 12/8 maatsoort.
- Samenspel is toegestaan, doch niet verplicht.

e. Percussie instrumenten

- Kennis van van de speelwijze van de volgende percussie-instrumenten:
  - Cymbals a2 (voor niveuaanduiding zie bijlage 24 exameneis a/b/e niveau 2).
  - Suspended cymbals (voor niveuaanduiding zie bijlage 25 exameneis a/b/e niveau 2).
  - Triangel (voor niveuaanduiding zie bijlage 26 exameneis a/b/e niveau 2).
  - Tamboerijn / beatriing (voor niveuaanduiding zie bijlage 27 exameneis a/b/e niveau 2).
  - Cowbell / a gogo (voor niveuaanduiding zie bijlage 29 exameneis a/b/e niveau 2).
  - Claves (voor niveuaanduiding zie bijlage 30 exameneis a/b/e niveau 2).
  - Guiro / torpedo (voor niveuaanduiding zie bijlage 31 exameneis a/b/e niveau 2).
  - Bongo's (voor niveuaanduiding zie bijlage 32 exameneis a/b/e niveau 2).
  - Templeblocks (voor niveuaanduiding zie bijlage 33 exameneis a/b/e niveau 2).
  - Cabassa (voor niveuaanduiding zie bijlage 34 exameneis a/b/e niveau 2).
  - Conga's (voor niveuaanduiding zie bijlage 35 exameneis a/b/e niveau 2).

- Timbales (voor niveauaanduiding zie bijlage 36 exameneis a/b/e niveau 2).
- Djembe (voor niveauaanduiding zie bijlage 37 exameneis a/b/e niveau 2).

Eisen voor de keuze module percussie: niveau 3

Studiepunten:

C-diploma – 20 punten

D-diploma – 15 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

a. Technische oefeningen

Het instrumentaal uitvoeren van enkele bij het niveau passende technische oefeningen, gebaseerd op ritmische bouwstenen (voor niveauaanduiding: zie bijlage 25, 29, 32 t/m 37 exameneis a/b/e niveau 3).

b. Ritmische vaardigheden

Het correct uitvoeren van in de speelstukken en ritmes aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans en timing (voor niveau-aanduiding: zie bijlage 25, 29, 32 t/m 37 exameneis a/b/e niveau 3).

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken en ritmes, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste één solo voor bongo's, en één solo voor conga's en/of djembe en tenminste vijf ritmes op verschillende percussie instrumenten uit te voeren. De ritmes dienen verschillend van karakter te zijn in 4/4, 3/4, 2/4, 6/8, 2/2, 12/8 5/8 en 7/8 maatsoort.
- Samenspel is toegestaan, doch niet verplicht.

e. Percussie instrumenten

- Kennis van van de speelwijze van de volgende percussie-instrumenten:
  - Suspended cymbals (voor niveauaanduiding zie bijlage 25 exameneis a/b/e niveau 3)
  - Cowbell / a gogo (voor niveauaanduiding zie bijlage 29 exameneis a/b/e niveau 3)
  - Bongo's (voor niveauaanduiding zie bijlage 32 exameneis a/b/e niveau 3)
  - Templeblocks (voor niveauaanduiding zie bijlage 33 exameneis a/b/e niveau 3)
  - Cabassa (voor niveauaanduiding zie bijlage 34 exameneis a/b/e niveau 3)
  - Conga's (voor niveauaanduiding zie bijlage 35 exameneis a/b/e niveau 3)
  - Timbales (voor niveauaanduiding zie bijlage 36 exameneis a/b/e niveau 3)
  - Djembe (voor niveauaanduiding zie bijlage 37 exameneis a/b/e niveau 3)

Keuze module:

Setup

Eisen voor de keuze module set up: niveau 1

Studiepunten:

A-diploma – 10 punten

B-diploma – 5 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder bijlage 1.1 (km kleine trom) genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste twee stukken van verschillend karakter in 4/4, 3/4, 2/4 en 6/8 maatsoort.
- Set up composities dienen uit minimaal twee of meerdere slaginstrumenten te bestaan, waarbij ten minste één uit de verplichte module (kleine trom, mallets, pauken, drums) gekozen dient te worden.

Eisen voor de keuze module set up: niveau 2

Studiepunten:

B-diploma – 15 punten

C-diploma – 10 punten

D-diploma – 5 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder bijlage 1.2 (km kleine trom) genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste drie stukken van verschillend karakter in 4/4, 3/4, 2/4, 2/2, 6/8, 9/8 en 12/8 maatsoort, en wisselende tempi.
- Set up composities dienen uit minimaal drie of meerdere slaginstrumenten te bestaan, waarbij ten minste één uit de verplichte module (kleine trom, mallets, pauken, drums) gekozen dient te worden.

Eisen voor de keuze module set up: niveau 3

Studiepunten:

C-diploma – 20 punten

D-diploma – 15 punten

INSTRUMENTALE VAARDIGHEDEN

b. Ritmische vaardigheden

- Het correct uitvoeren van speelstukken, gebaseerd op de onder bijlage 1.3 (km kleine trom) genoemde ritmische bouwstenen.
- Het correct uitvoeren van de aangegeven tempi, maatsoorten en notenwaarden met gevoel voor cadans.

c. Examenprogramma

- Het uitvoeren van speelstukken, waarbij de examencommissie een keuze maakt uit ten minste drie stukken van verschillend karakter in 5/4, 4/4, 3/4, 2/4, 2/2, 6/8, 9/8, 12/8, 7/8 en 5/8 maatsoort, en wisselende tempi.
- Set up composities dienen uit minimaal drie of meerdere slaginstrumenten te bestaan, waarbij ten minste één uit de verplichte module (kleine trom, mallets, pauken, drums) gekozen dient te worden.